Ч. 41 (14.584). Львів, четвер 25. лютого 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

На поміч вдовам та сиротам по полягих!

Від січня ц. р. Управа Т-ва „Український Фонд Воєнних Вдів та Сиріт" у Львові управильнила виплачування підмог воєнним вдовам, батькам та сиротам по полеглих стрільцях Української Галицької Армії. Найбільшим зпоміж них рішено платити місячні підмоги (по 5—10 зол.); іншим святочні підмоги (по 10 зол. 4 рази в році). Крім того Т-во оплачує за 9 сиріт науку в школах або в ремеслі. Дотепер признано й виплачено місячні підмоги 66 вдовам та 105 вдовам і батькам святочні підмоги. Справу решти вдів та батьків вирішить Управа по провіренні дат та матеріяльних обставин. У Т-ві є вже зголошених 370 родин, з яких велика більшість потребує помочі.

Фонди Т-ва, з яких виплачуються підмоги вдовам та оплачується наука за сиріт — це жертви і членські вкладки. І хоча тих фондів небагато, Управа сподіється, що громадянство, доцінюючи вагу й потребу помочі вдовам та сиротам по полеглих стрільцях та старшинах УГА, не відмовить Товариству „Український Фонд Воєнних Вдів та Сиріт" матеріяльної підтримки і своїми жертвами забезпечить вдови й сироти.

Саме трапляється до цього нагода. Управа Т-ва дістала дозволи воєвідських урядів перевести прилюдну збірку жертв на потреби Т-ва в днях від 1.—7. березня у тернопільському воєвідстві та в днях від 1.—11. березня у львівському і станиславівському воєвідстві. Є це одинока в році нагода зібрати фонди на забезпечення вдів та сиріт на найближчий рік і тому Управа Т-ва просить оцим усіх жертвувати

на паску воєнним вдовам та сиротам по полеглих!

Хто не буде мати змоги вложити жертву на збіркову лісту, або кинути до пушки, нехай використає до цього поштові складанки, які розсилаємо в пресою. Не марнуйте наших складанок! Кожна з них коштує гроші. Вживійте їх на пересилку жертв від себе та знайомих!

Львів, лютий 1937 р.

Управа Товариства
„Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт"
Львів, Потоцького 48.

Мадрид відтятий від Катальонії.

Як подає Авас, перша фаза національної офензиви з метою: заволодіти шляхом з Мадриду до Валенсії покінчилася. Національні війська зайняли правий беріг ріки Харами, відтинаючи Мадрид від Катальонії. „Фелькішер Беобахтер" повідомляє, що національна бомбова ескадра збомбардувала шлях Мадрид-Валенсія і знищила його зовсім на 30-кільометровому відтинку. Звязок між Мадридом і Валенсією зовсім неможливий.

УСПІШНА ОФЕНЗИВА НА АРАҐОНСЬКОМУ ФРОНТІ.

Як повідомляють зі Салямавки, національні відділи осягнули поважні успіхи на араґонському фронті, посуваючися на 45 кільометрів вперед.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Як повідомляє національне командування, коло Бібель дель Ріос національні війська відбили з великими втратами червоних. Під Ескамплеро національні війська захопили 10 танків, відбиваючи наступ червоних. На північ від Трубії червоні намагалися перейти ріку Нальон, але національний протинаступ це уможливив; кількасот червоних утонуло. У наступі на Карабанчель полягло 80-ох червоних.

10.000 ЧЕРВОНИХ ПОЛЯГЛО ПІД ОВІЄДОМ.

Як подають зі Саламанки, червоні дальше завзято атакують Овієдо. Дотепер втратили вони там понад 10.000 убитих і ранених.

ЛІТАКИ БОМБАРДУЮТЬ.

Комунікат радіостанції з Бургосу повідомляє, що національні літаки 6 годин бомбардували становища червоних в Альбасете, спричинюючи чималі шкоди. Як подає Авас, червоні ескадри збомбардували місцевість Арена Сан Педро в провінції Авіля. 9 національних літаків вирушило до бою, але 3 з них зістрілено. Червоні літаки бомбардували летунський майдан в Талявера дель Тахо.

ВАРТІСТЬ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Авас повідомляє: Дезертири, що переходять до національних військ, повідомляють, що в червоній армії **командні становища обсаджені людьми, які ніколи не були старшинами.** Вояки не мають **ніякої боєвої вартости,** деякі частини зовсім **не мають скорострілів, навіть крісів.** Це виясняє, чому в недавних протинаступах червоні потерпіли такі болючі втрати.

ВОЖД ІРЛЯНДСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ЗГИНУВ ПІД МАДРИДОМ.

Командант ірляндської бригади в еспанській національній армії отаман Томас Гайд згинув на мадридському фронті в 40. році життя. Як провідник „синих сорочок" з графства Корк він належав до перших ірляндців, що виїхали як добровольці до Еспанії.

КАТАЛЬОНІЯ ТЕРЕНОМ ПАРТИЗАНТКИ.

Як подають з німецьких джерел, у горах катальонської провінції Леріда оперує партизантський загін, зложений зі селян і робітників правих поглядів. Він розбив відділ червоної міліції, що намагався зліквідувати партизантку і при тій нагоді здобув чимало зброї та муніції.

Кошти контролі.

Як обчислюють в тутешніх дипльоматичних колах, Велика Британія заплатить за рік за участь в контролі еспанських кордонів 140.000 фунтів, не враховуючи видатків на морську контролю.

Розподіл еспанського побережа між поодинокі контролюючі держави буде виглядати ось як — коли СССР погодиться на контролю біскайських побереж: Північний беріг контролюватиме В. Британія і Портуґалія, північно-західний — Франція і СССР, південний — В. Британія, східний і південно-східний — Німеччина й Італія, Канарійські острови — В. Британія, Майорку — Франція, Мінорку — Італія, мароканські береги — В. Британія.

Для морської контролі установлено 8 контрольних точок: в Ґудвін Сендс (Анґлія), в Шербурґу, Бордо, Марсею (Франція), Ґібральтарі, Палермо (Сицилія), в Орані (Альжир) та на Мадері. До обслуги законтрактовано 1.000 контрольних урядовців.

—o—

Після „а" мусить бути „б".

З ПРАКТИКИ ШКІЛЬНИЦТВА НА ЗАКАРПАТТІ.

(Від нашого кореспондента.)

Ужгород, 17. лютого 1937.

Аксіомна правда, висловлена у наголовку цієї статті, находить своє заперечення, коли глядимо на нинішню практику у шкільній політиці на Підкарпатській Русі.

Після конгресу українського вчительства, що відбувся місяць тому; після капітуляції такого стовпа місцевого москвофільства як б. інспектор Ян Вондрачек; після заповіди перевести перший етап довго очікуваної автономії Підкарпатської Руси, що в першу чергу має охопити собою шкільництво — цілком справедливі були очікування, що провідні та відповідальні становища краєвого шкільного реферату будуть обсаджені місцевими людьми, коли не яскравими представниками українського напрямку, то бодай особами, що ставляться до цього напрямку з виразною толеранцією.

Тому то найбільшою несподіванкою стало обсадження найвідповідальніших функцій у шкільному рефераті людьми, що всі належать до тої партії народніх соціялістів, яка виразно орієнтується в напрямку великоруському. А поодинокі особи з призначених (дир. Микола Драгула) зафіксовані в анналах шкільництва Підкарпатської Руси, як заїлі українофоби та найбільш уперті русифікатори. Та не тільки під оглядом національним такі номінації викликали велике невдоволення, але і під оглядом суто педагогічним. І то не лише в українців, але і в самих чехів, що голосно про це говорять у своїх прилюдних виступах.

Така широка і глибока хвиля невдоволення не могла не занепокоїти і найвищого шефа шкільництва, міністра освіти. Занепокоїлись і керманичі тої партії, що в її імени займає він міністерське крісло. Виявом цього занепокоєння найвищих партійних органів мабуть є подорож по Підкарпатській Руси її ґенерального секретаря посла д-ра Моудрого; він перевів численні сходини й наради з місцевими культурно-освітніми діячами, щоб здобути безпосередні враження.

Одна з таких нарад відбулася на запросини народньо-соціялістичної партії 7. лютого ц. р. в Берегові. На конференцію запросили „вчителів і професорів без ріжниці народности" і характеру школи, а прибули шкільні та просвітні діячі не лише з берегівської, але і з мукачівської та іршавської округи. Хід конференції був типовий для позицій її аранжерів, а тому варта згадати про неї трохи точніше.

Посол і ґенеральний секретар партії чеських народніх соціялістів д-р Моудрий не виступив з ніяким рефератом. Відкриваючи збори, він лише ствердив, що тепер живемо в добі, коли дуже багато говорять про можливість війни. Це не значить, на думку прелеґента, що війна конечно буде, але державний інтерес ЧСР вимагає того, щоби була якнайбільша консолідація всього громадянства республики. А тому, що школа є пер-

шим ступнем виховання громадян, він і радий буде вислухати безпосередні інформації про шкільництво на П. Р. від найбільш покликаних чинників, себто від учителів і професорів.

Торкнувся прелеґент і дражливої справи автономії, вказуючи на непередбачені труднощі в її переведенні, звязані з ріжними вимогами судетських німців та словаків, що начебто з задрістю прийняли спроби центрального уряду здійснити бодай перший етап автономії для Підкарпатської Руси. Окреслюючи площину, на якій мала би відбуватися чисто товариська виміна думок над потребами шкільництва на П. Р., прелеґент не зайняв ніякої позиції, не висунув ніяких тез, бажаючи почути лише „голос народа". І цей голос пролунав. Треба було сподіватися, що пісня співатиметься на три голоси, бо на нараді були заступлені представники трьох ґрўп: чеської, української та московської (чи пак москвофільської). Але на ділі зібрані почули тільки два голоси. Представник чехів, директор береґівської української гімназії чех д-р Лоупур (відомий з газетних інформацій як виразний українофоб), перший забрав слово і заявив:

1) Мова підкарпатського населення є виразно українська мова, хоч ще і не позбавлена ознак діялекту. В цьому він переконався на власному досвіді, яким і поділився з присутніми. Віїзджаючи на Підкарпатську Русь в переконанні, що вона заселена „русским" народом — він як добрий педагог вивчив великоруську мову. Одначе тепер признається до того, що за час свого перебування він просто забув цю мову, а то тому, що ніколи не мав нагоди на П. Р. розмовляти цією мовою. Зате, прислухуючись до мови своїх учеників, він цілком добре опанував мову місцевого населення і ствердив, що вона є найближчою по своїй природі до мови української, яка безперечно за недовгий час стане мовою цілого народу, що тепер зве себе руським чи русінським.

2) Українська свідомість населення стане тут пануючою також в недовгому часі. Але це нічого спільного не може мати з т. зв. ірридентою чи то українською чи то московською. А то з тої простої причини, що українським ірридентистам довелось би рахуватись з такими політичними чинниками як Польща та Румунія. А „русским" ірридентистам треба рахуватися з фактом, що між російським морем і Підкарпатською Русею є велике море українське. А воно під всяким оглядом ближче до славянського народу, що заселює Підкарпатську Русь. З цієї альтернативи єдиноправильний висновок — залишитися у складі ЧСР та працювати над вщіпленням цієї думки в свідомість місцевого населення.

3) Хоч як важливе питання правопису, то проте не слід утотожнювати правопис мови з самою мовою дотичного народу.

Ці висновки чеха, що почуває свою відповідальність перед народом як педаґоґ, прийняла українська частина авдиторії з повним задоволенням. А тому і дальші виступи українців оберталися коло інших проблем педагогічного та державно-політичного характеру. Вказано було на те, що 1) справу автономії Підкарпатської Руси ніяк не можна ставити в залежність від якихось настроїв інших народів в ЧСР, бо справа ця забезпечена і конституційною грамотою ЧСР і міжнародніми зобовязаннями, що виразно торкаються Підкарпатської Руси.

2) Мовний хаос у шкільництві на Підкарпатській Руси обнижує загальний рівень освіти українського населення та деморалізує його характер, бо дитина, що за час свого шкільного віку (8 років) декілька разів примушена міняти мову навчання, не може належно вихіснувати своїх психічних даних для формування свого інтеліґентського „я" та привикає закривати своє правдиве обличчя, щоб не наражуватись фанатичним прихильникам того чи другого напрямку. Ні те ні друге не є в інтересі ЧСР, бо модерна держава якраз потрібує і максимально інтеліґентних і максимально характерних громадян.

Цю позицію підтвердив і один з місцевих судових діячів, стверджуючи на підставі своєї практики, що багато абсольвентів навіть середніх шкіл в Підкарпатської Руси під оглядом правопису не стоїть на належній висоті, не знаючи докладно ні одного правопису з тих, що їх вживають у шкільництві П. Р. (етимольоґічний, фонетичний і чеський).

3) Факт порушення традиції — затвердження міністерством шкільництва шкільних підручників в московській мові зі старим московським правописом, замісць дотеперішніх в мові народній та з правописом т. зв. етимольоґічним — примушує і українське вчительство на Підкарпатській Руси змінити свою дотеперішню тактику і засвоїти собі тактику своїх противників (учителів „русскаво направленія"). Ця тактика полягає в практиці ставити відповідні чинники перед доконаними фактами. Ріжниця в застосуванні цієї тактики буде полягати лише в тому, що „русскіє" до цього часу користувалися мовчазною згодою і матеріяльною підтримкою урядових чинників у своїй антипедагогічній діяльности, а українці будуть вести свою роботу всупереч усім прикрощам і під алярмуючі викрики своїх противників.

Проти цих позицій присутні „русскі" висунули такі свої постуляти:

1) Не маєте чого завидувати нам наших „русскіх учебніков", що їх ми дістали після 17-літнього посту. Бо „на такое нашое справедлівое(?) домаганіє нам позволяет чесскословенская демократія".

2) „Нам ніт чого учитися од народу язика. Потому, щто ми, как просвітителі народа, маємо учити його, а не од него ся учити".

3) „Коли Бог даст, ми возовемо свой русскій (товарищеський) конґрес, то в первую очередь поблагодаримо нашого министра за його справедливое діло, што одобрив нісколько русских учебников".

Виміна думок закінчилась. І пан д-р Моудрий зреасумував свої враження. 1) Він дуже радий, що так потовариськи поговорив з людьми шкільної практики. Але всеж таки він мусить признати, що перед відповідальними чинниками повстають величезні труднощі при розвязці проблем шкільництва на Підкарпатській Руси. Випливають ці труднощі з засади демократії, що вимагає справедливого задоволення вимог усіх громадян республіки. А тому, оскільки практичні чехи мимохіть закликають до полагоди справ шкільництва на П. Р., він вважає за найдоцільніше іти дотеперішньою дорогою — дорогою золотої середини. Бо нема надійного критерія для розвязки проблеми чи то в українському чи то в „русскому" напрямку. Отже треба виходити з факту істнування „народу подкарпаторуского", що і має стати третьою складовою частиною славянської Чехословацької Республики.

2) Загальне його враження подібне до враження, що він його мав знайомлючись з суспільно-політичним життям болгар. Звітди д-р Моудрий виніс враження, що болгари мало цікавляться проблемами суспільно-економічними. Вся їх увага зосереджена на проблемах політичних. На жаль, те саме враження д-р М. має і від своїх спостережень на Підкарпатській Руси...

Такий висновок шановного прелеґента не віщує нічого доброго. Очевидно, що і надалі шкільництву на Підкарпатській Руси доведеться простувати покрученими стежками експериментуючої псевдодемократії... Очевидно і надалі йтимуть намагання замісць „Б", що льоґічно слідує за „А", ставити щось, що мало би стояти перед „А".

Але чи від спостережливого зору генерального секретаря народньо-соціялістичної партії в ЧСР перевернеться елементарна правда, що той, хто нехтує живе життя і його непорушні закони накликує до таких наслідків, на які не треба аж пальцем показувати реальному і відповідальному політикові.

М. Л.

Апостоли ходять по Польщі.

(Репортаж з циклю: „У СВОЇХ І ЧУЖИХ").

Варшава, в лютому.

Загальний хаос у політичному житті польської держави, що його переживаємо саме тепер — знаменито сприяє повставанню й розвоєві найріжніших політичних і псевдополітичних партій, творенню фантастичних концепцій та поширюванню анархічної пропаґанди.

Раз-у-раз зявляється тут або там новий пророк, що обовязково проголошує свою „ревеляційну програму", видає повну обіцянок відозву або „ідейну" ґазету, скликає віча та збори та тим запаморочує голови найспокійнішим громадянам.

Люди в Польщі безсумнівно переживають тепер психозу партійництва, тужать за політичною орієнтацією, намагаються знайти вихідну дорогу до щастя та добробуту. Оця власне туга за зміною, підсилювана з одної сторони постійними заявами, що щось робиться в цьому напрямку, з другої використовувані настрої всякими пройдисвітами, підтримує загальну дезорієнтацію. Ці настрої визначаються що деякий час яскравими екстремами, часто-густо комічного характеру.

НАЧЕЛЬНІК ЛЄЙЧАК ІМЕНУЄ МІНІСТРІВ.

Дуже сприятливим ґрунтом для всілякого роду політичних екстраваґанцій є сама Варшава, де під самим боком центральної влади, а може краще в тіні найвищих державних мужів пописуються менші та більші отаманчики, переліцитовуючи один другого в аґітації у користь власних „єдино правильних і вірних та спасенних концепцій".

У найрухливішому центрі міста при вул. Хмельній 5. від пятьох тижнів „урядує" начальник Стефан Лейчак, б. отаман, якого викинули з війська, здеґрадували і засудили свого часу на 15 років вязниці за ріжні фінансові операції в Лодзі. Оцей Лейчак забавився в наймодернішого демократа та створив свою власну демократичну ґрупу, яку прославив ґеніяльним економічним пляном.

В чому суть того пляну? — Питаєте про суть? Вона цілком проста, як усе, що ґеніяльне. Усі члени його демократичної ґрупи зобовязуються платити 30 років один відсоток від доходу для партії. Безробітні, що знайдуть працю, мають платити навіть 5 відсотків, а підприємці один відс. від цілого обороту.

Якщо ціле населення Польщі записалось би до партії начальника Лейчака, тоді цілком ясно: самі члени внеслиб до партійної каси 30 міліярдів золотих, за які можна би було розпочати великі державні роботи.

Покищо грошей ані членів так багато нема, але пан начальник Лейчак не тратить резону та все веде наради із своїми 15-ома свіжо призначеними міністрами. На одних таких зборах, де допущено ширше коло цікавих — був теж нижчепідписаний. Оглядаю лиця авдиторії: здебільша цікаві міщухи, кілька жінок, купка студентів, решта — підозрілі типи.

Промова „команданта" трівала 2 години. Лейчак говорив каламутно, повторюючи що кілька слів відомі фрази: „хочемо хліба, хліба для мас!" Після промови, що закінчила прилюдну частину сходин — почалась відправа командантів. Тому, що на відправу покликано тих усіх, що „почувають себе командантами" — пішов і я. У малій начальницькій кімнаті станули ми — чоловік з півтора десятка, в тім дві жінки — у ряд. „Комендант" промовив до нас у палкому тоні, запевняючи, що вже вневдовзі його партія буде сильна та зможе зрівнятись з іншими.

В одному моменті відправу командантів закаламутив малий інцидент: коли „начальник" підійшов до одної з присутніх жінок, вона піднесеним голосом заявила, що просить хліба для себе та голодних дітей. Начальник зніяковів. „Боремось усі за хліб" відповів, покриваючи своє збентеження.

„Так, але ви, пане, їсьте щодня обід, коли я не маю що дати моїм дітям..."

Один з кандидатів на командантів негайно запитав: „А як виглядатиме наше відношення супроти жидів?"

Лейчак відпалив з місця: „Ендеція має монополь на виріз жидів, дай їм Боже найкраще, ППС має монополь на виріз буржуїв, дай їм Боже найліпше."

Тоді на салі почулись оклики: „Геть з жидовою!" Відправу перервано.

КУПУЙТЕ БІЛЄТИ ПО 2 ЗОЛОТІ, БО ВЖЕ ШВИДКО НАСТАНЕ ЗАГАЛЬНА ГАРМОНІЯ ДУХА!!

На варшавській вулиці начальник Лейчак не єдиний.

Ось вам на рухливій Маршалківській вул. вручають блискучу летючку. Глянувши на неї, перечитаєте справжню ревеляцію:

„Програма виїмятково ревеляційного викладу п. н.

„Загальна мобілізація духа

під гаслом:

„За єдиним світлим духом — в світле майбутнє", що його виголосить перед виїздом до Америки проф. Ян Квецінскі, літерат, автор багатьох книжок".

Постать „проф. Яна" зацікавила нас і тому постарались ми про розмову з ним. „Професор" (до речі — власник аптики) цілком не виглядає на проповідника ідеї духа. Добре відкормлений, елеґантно вбраний — робить враження теплого міщуха.

Тому теж перше наше питання виглядає так: — Цікаво, пане професоре, як приймає ваші відчити провінція?

— Дуже прихильно. Я обіхав 40 міст, де виступив 130 разів. Самого чистого доходу привіз я понад 1.500 зол., — признає щиро „професор“, а потім заскочений своєю щирістю додає: — за скі видам мої нові ревеляційні публікації. Люди вітають мої виступи ентузіястично.

— А на чому полягає саме суть вашої науки?

— Бачите, переживаємо виїмково переломові часи запеклої боротьби за зміну ладу світових держав. Бракує великих реальних ідей. Ідеї ці створив **уже давно найбільший геній людства Гене-Вронський**, наш польський фільософ. Польща, коли зреалізує ці ідеї, стане потугою, бо заволодіє духами усіх народів і стане на чолі усіх народів.

— А як саме мають їх здійснювати?

— Передовсім згідно з нашою ідеєю, треба перевести реформу фінансів, яка принесе кожній державі стільки грошей, скільки їй треба. Наша динамічна економічно-суспільна система узгідить капітал з працею, при цьому поможе Інститут економічної доцільности, а федерація усіх народів згідно з ідеольогією Вронського створить наймiцніший фундамент загальнолюдської суспільної гармонії.

Отакі пляни та реформи виблискують в голові новітніх апостолів, що жирують на людській наївности. „Реформатори“ заробляють по півтора тисячі золотих, а наївні визнавці їхніх ідей чекають даремне на прихід суспільної гармонії. І ніхто не знайдеться, хто би тих реформаторів замкнув у якому... Інституті суспільної доцільности.

ФРОНТ „ПОЛЬСКІ ЗБУДЗОНЕЙ“ ВОЮЄ.. З ХОРИМИ НЕРВАМИ.

Апостоли нових ідей не водяться зрештою тільки в самій Варшаві. Не брак їх теж на провінції. Правду сказавши — нема сьогодні майже ні одного міста, де не писувався би якийсь запеклий реформатор. Один з них саме збудився після довшого часу безділля в Катовицях і заскочив цілу прилюдну опінію дотепним жестом: видав новий журнал під промовистим заголовком: **„Фронт збудженої Польщі“.**

На „Фронті“, що появився 15. лютого видніє страхітлива мертвецька голова, а над нею меч і хрест. Добре випасений панок у легіоновому кашкеті дує з усіх сил у сурму, з якої вилітає напис: **„Поляки, збудіться!“**

Програма того „розбудженого фронту“? Старі фрази: боротьба за хліб, Польща для поляків, геть з жидами, геть з бюрократією, на гиляку злодіїв загального гроша, вирізати публіцистів з хорими нервами!!!

Одно тут цікаве: під кожною статтею великий напис: „Оце місія нашого народу, програму якої у Польщі перший підняв Юзеф Коваль-Ліпіньскі.“

Ліпінський має багато наслідувачів і конкурентів. Майже щодня чуєте про появу якогось нового апостола. Повстають комітети, ліґи, гуртки, товариства, кола, асоціяції, дружини, леґіони...

Щораз то нові вожди витягають до народу руку „братньої помочі“.

Усі вони „хочуть служити великій ідеї“. Служити — як правдиві апостоли — „безкорисно!“

„Ідея“ ця — це те, чому людство завсіди служило найвірніше — **інтерес.** А пророки, що думають виключно про інтерес, найшвидше находять наївних вірних.

Роман Гучванович.

Комунікат.

Конференція українських промислових підприємств, що відбулася 22. лютого 1937, в домівці Союзу Українських Купців у Львові при участи представників: Ревізійного Союзу У. К., Центросоюзу, Народньої Торговлі, Маслосоюзу, та представників фірм: Елеґант, Біб'льос, Пасічнича Спілка, Курилко, Продукція, Міка, Кама, Керос, Фортуна Нова, Теба, Бучківський, Топ, Зоря, Еко, Пласт, Астрон, Альое, Сільва, Ароза, Декоро, Дендра, Веселка, Кір, Атра, Комета, Фамоза, Мота, Райтаріський, Ерґон, — ствердила, що істнують шляхи співпраці між українським промислом і українською кооперацією та покликала комісію для реалізації цієї співпраці.

Інж. Юрій Крохмалюк,
предсідник конференції

Інж. Мирослав Раковський,
секретар конференції.

За зміст української школи.

З ПРОМОВИ ПОСЛА В. КУЗЬМОВИЧА.

На повному засіданні Сойму 20. ц. м. виголосив підчас дебати над буджетом Міністерства Освіти пос. В. Кузьмович довшу промову, якої зміст такий:

Якщо істнує в державі проблема українського шкільництва, то її суть не в тому, що можна виснувати зі слів п. міністра освіти. А саме її суть не в тому, чи це шкільництво підготовляє українську молодь „до належного виконування обовязків супроти держави“, лише в глибокій ріжниці поміж завданням і змістом української школи, який їй хоче надати державна політика і завданням та змістом, який у цій школі бажалоб бачити українське громадянство. Це труїзм, що школа має підтягати нарід у гору і що її зміст повинен бути опертий на найлегітимніших порухах національної культури. В теорії ми теж чуємо зі слів урядових чинників, що українці мають змогу плекати в школі свою культуру, але у практиці бачимо між цими словами та їх здійсненням — пропасть. Для українського громадянства українська культура спірається на одній історичній традиції і є виявом творчости одного національного підмету. Культура Шевченка, Франка, Кобилянської і навіть Хвильового має однаковий первень: національний. На сентименті до неї повинен бути перебудований зміст української школи. Тимчасом у практиці державна шкільна політика цього не признає. Школа в розумінні тієї політики не допускає до розбудови освіти на так зрозумілих підставах. Чому? Бо боїться допустити до зросту національної субстанції, а в дальшу чергу боїться політичних аспірацій скріпленого національного організму. Хоч конечність такого міркування не доказана, то вона проте лежить у підставах державної шкільної політики. Однак, або є одна українська культура, або нема ніякої. В теорії декларації відповідальних керманичів державної шкільної політики знають слово „українська культура“, але у практиці волілиб мати вияви якогось реґіоналізму, хотілиб бачити щось, що по суті позбавлене життєздатности. Цим і пояснюється, чому так боронять утраквізму. Його задержують не з економічних оглядів, але тому, що він спиняє гін української молоді до освіти, атрофує її сентимент до власної культури. Таких прикладів можна навести багато. Ось в організації шкільництва панує повний хаос. Під оглядом мови навчання є пять типів. Українська школа не має програм, не має підручників, в українській школі не вчить український учитель, словом: українська школа не має в собі нічого українського, між її завданням та освітніми потребами українського громадянства нема звязку.

Ось так істотний сенс проблеми українського шкільництва лежить у тому, чи державна шкільна політика допустить до розбудови його змісту на підставі справжньої української культури, чи ні. В остаточній консеквенції треба нарешті рішити, чи саме істнування українців не є протидержавним. І — понести всі консеквенції цього рішення. Ми можемо співділати при розвязці шкільного питання, одначе не такого, яке є запереченням істоти української національности. Тимчасом теперішня шкільна політика міністерства освіти є безупинною боротьбою з тим, що є сенсом української культури.

—o—

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 5.

О—КА. (2)

РІШЕННЯ.

(Докінчення).

27-го квітня.

Приїхали його батьки.

„Ти повинна це зробити для нього. Але ми тебе не силуємо. Мусиш рішити сама, щоб відтак до нікого не відчувати жалю.“

Я знаю, що повинна. Остання жертва. Геройкою буду. Люди будуть стискати мені з пошаною руку...

Люди! Але якщо вам довелось бути в моєму положенні, що зробили би?

Не скажуть! Ніхто. А згодом будуть усі обговорювати та критикувати моє рішення, яке воно не булоб.

29-го квітня.

Була в адвоката.

„Пані, я вам не можу нічого помогти. В цій справі мусите рішити самі і питати поради у свого серця.“

Але моє серце мені нічого не каже!

1-го травня.

Яка пустка довкола мене! Люди не люблять гадати на трагедії.

А в хаті все ходить навшпиньках. Немов хтось важко хорий лежить.

Ага, це певне я. Так, я хора. Я така хора. А ви мені не хочете улекшити терпіння. Навіть ажу не даєте. Це має бути рідня!

Боже, чим я щастя так дорого сплачую?

10-го травня.

Вже кілька ночей він приходить до мене. Такий гарний. Лише очі сумні.

„Оксано, памятаєш, як ми присягали собі, що ціле життя підемо рука в руку?“

Треба дотримати слова. Як? Вінчання. Десять хвилин біля нього, а відтак ціле довге життя сама. Всі труди, колючки перейти самій. Багато на це треба сили. Мушу її мати. А яка нагорода? Чи дійсно спокій Ромка? Чи дійсно самовдоволення?

Стараюся, щоб дозволили його бачити. Хочу сказати Ромкові, що...

15-го травня.

Бачилася з Романом. Боже, що з ним сталося! Сіре, зімняте обличчя, руки тремтять, бездумні, апатичні очі. Руїна людини.

Не стало мені сили сказати з яким рішенням прийшла.

Маю вийти заміж за цього живого трупа? Звязатися з ним на віки? Вдова по живому чоловіці? І вдови мають право до дальшого життя. По році, двох жалоби працюють, бавляться, любляться — як всі інші. А мені не можна буде. Перечеркну нерозпочате моє життя. Чому? Яким правом цей чоловік хоче звязати мене зі собою?

Роман це моя перша любов. Думала: „Цей — або ніхто“. Тепер здається мені, що вже його менше люблю, як перед роком. Лише дуже жаль мені його. А час найкращий лікар — лагодить біль, прикриває все серпанком забуття. Хто зна, може за кілька літ стріну когось і буде мені здаватися знову, що цей — або ніхто?

Я ще так мало знаю життя, людей і — себе.

В мене щойно 22 роки.

16-го травня.

Не можу вибачити собі вчорашньої слабости. Як могла я так заломитися! Ох, яка я нікчемна! Не маю ні крихітки характеру.

Так, за це все, що він перетерпів сказати йому — „Хто-зна, може за кілька літ я залюблюся в кім іншім. Мені жаль тебе...“

Любити тоді, як він гарний, сильний, а кинути як слабий. Ні! Вінчання успокоїть його і підбадьорить. Тільки я мушу мати багато, багато сил. Сил не тільки для такого життя, яке мене жде, але й для забуття...

Я-ж маю щойно 22 роки!!

17-го травня.

А може колись прийде амнестія, якась війна і Роман вийде на волю? Тоді винагородимо собі довгі роки терпіння.

20-го травня.

Вчора я стрінула в місті Славка, свою симпатію із гімназійних літ. Саме приїхав зза кордону, із студій. Скільки тем до розмови! Згадували спільних знайомих, Славко розказував про Францію. Я навіть не счулася, як ми дійшли під мою хату. Перший раз від довгих місяців було мені легко й добре.

Я просила, щоб зайшов до мене.

Але про те, що мене найбільше дратує, не мала відваги йому сказати...

22-го травня.

Сьогодні радилася у справі подання до міністерства. Маю вже зразок, лише написати й вислати. А як не дозволять? Треба буде зно-

За прихильне поладнання справ українських інвалідів.

ЗА ОБНИЖКУ ЦІН СОЛИ І СІРНИКІВ.

У вівторок 23. ц. м. сойм радив над буджетом емеритур та інвалідських рент, державних монополів і довгів. У дискусії пос. Ясінський підкреслив, що положення інвалідів погіршилося від 1934. р. з хвилиною поділу інвалідів на займанницьких і польських. Минулого року доля інвалідів ще більше погіршилася, бо інвалідські ренти обнижено на 10 прц. з уваги на рівновагу буджету. Згадав, що інваліди побоюються, щоб їм не відобрали монополевих концесій.

З черги пос. І. Волянський зясував страшне положення українських інвалідів. Згадав, що у станиславівськім воєвідстві не діють відкличні інвалідські комісії вже вд 1. липня 1936. р. Тому з кожним тижнем зростає кількість неполаднаних справ. **Признання інвалідських прав інвалідам Української Армії було гарним жестом, але його слід було довести до кінця. Слід усунути всякі ріжниці між українськими інвалідами та інвалідами займанницьких армій. Промовець домагався, щоб влада льояльно і прихильно поладнала справи українських інвалідів. Закон про інвалідів слід змінити так, що вводиться до нього поняття вояка Української Галицької Армії, замісць поняття вояка, що брав участь у боях враз з польськими формаціями. Українська Галицька Армія боролася з большевиками і румунськими військами і з тих боїв походить багато інвалідів.** Критикував випадки невідповідного відношення до українських інвалідів при видаванні опінії „льояльности" інвалідам. При цій нагоді траплялися нераз правдиві куріози, нпр. одному умово-хорому інвалідові видали опінію, що він є дуже нельояльний.

В дискусії над буджетом державних монополів виголосив довшу промову **пос. Роман Перфецький. Ствердив, що консумція виробів деяких монополів не збільшилася, не зважаючи на обнижку цін. Хоч соли в Польщі дуже багато, ціни на сіль не обнижено.** Домагався, щоб у Косові, де є саліни, відкрили солянкові купелі, що принесли би великі доходи, бо Косів відвідують численні літники. Гуртову продажу тютюну слід передавати не лише інвалідам, але також кооперативам, бо вони дають кращу запоруку фахового ведення. **Домагався теж обнижки надто високих цін на сірники,** щоб населення могло дійсно з них користати, бо тепер на селі ділять сірник з ощадности на кілька частей. Вкінці домагався, щоб до державних монополів приймали теж працівників українців. Пос. Вагнер полемізував з українськими послами запевняючи, що українські інваліди користали і користають з концесій на рівних правах з польськими інвалідами. Накликав до боротьби з бойкотом (?) виробів тютюневого і спіртового монополю у Галичині. Вкінці давав вияснення референт пос. Гутен-Чапський.

—o—

Зміни в румунському уряді.

Вчора пополудні уступив румунський міністр внутрішних справ Юка, справедливости — Джувара та віцеміністр справедливости Бентою. Мінітром внутрішніх справ став премієр Татареску, віцеміністром — ґен. Марінеску, префект букарештенської поліції, міністром справедливости — міністр рільництва Сассу; оба останні затримали свої дотеперішні становища. Реконструкцію кабінету спричинили внутрішні труднощі у звязку з похороном членів „залізної ґвардії".

Міністерство озброєння, яким кермував Татареску, прилучено тепер до міністерства національної оборони.

Вечором премієр Татареску оголосив комунікат, зредаґований в дуже гострому тоні, де заповідає безпощадну боротьбу всім, що хотять нарушити лад і спокій. Ті пляни нового уряду потверджує факт, що до нього увійшов префект поліції. Букарештенські політичні кола добачують в реконструкції уряду новий вислів довіря для премієра Татареску.

ву ходити, шукати протекцій, просити ласки, понижуватися. Цього я не можу стерпіти, це понад мої сили!

25-го травня.

Написала вже на машині подання.

Писала поволі, слово за словом. Кожна буква машинки вибивалася глибоко в моїй душі. Немов вбивала цвяхи до віка своєї домовини...

28-го травня.

Три дні лежить подання на столі. Притягає мої очі білий аркуш із дрібним машиновим письмом. Скільки разів сягала я вже рукою до нього, щоб зложити і віднести на почту! Не можу. Від цього клаптика паперу залежить ціле моє майбутнє.

Не маю відваги перебувати у своїй кімнаті. Втікаю, щоб не бачити подання.

1-го червня.

Отже я таки рішилася! Клямка запала.

А всеж не стало сили постановити самій. Інші, що не можуть рішитися на щось важне тягнуть жереб — моїм жеребом нехай буде припадок. Нехай рішає химера бюрократії, добрий чи злий настрій панів урядовців.

Сьогодні висилаю подання — і жду.

Стараюся нічого не думати, нічого не плянувати на майбутнє — лише ждати...

Як прийде згода — добре, а ні — то пропало.

29-го вересня.

Відмовили.

1-го жовтня.

Славко був у нас на чаю.

ЛЕОНТИНА ЛІТИНСЬКА,
**емер. учителька всел. школи
в Устриках Долішніх,**
по довгій і тяжкій недузі, після приняття Найсвятіших Тайн, упокоїлася в Бозі 24. лютого 1937 р. в 79. році життя.

Похорон відбудеться у пятницю 26. лютого 1937 р. в 3. год. попол. з дому жалоби при вул. Жулінського 15. на Личаківський цвинтар до родинної гробниці.

На цей сумний обряд запрошують Свояків і Знайомих

Брати, Сестри та Родина.

По широкому світі.

Абісинського неґуса мабуть запросять на коронацію Юрія VI. Римський уряд правдоподібно проти того не запротестує, бо здетронізованих монархів звичайно запрошують на двірські свята.

20 литовських громадян, що сидять у совітських вязницях, мають виміняти на 20-ох арештованих на Литві комуністів.

Мадярські студенти в Будапешті уладили бурхливі демонстрації, протестуючи проти арештування їхніх товаришів за антисемітські виступи. Вони рішили не ходити на виклади, доки арештованих не пустять на волю.

Французькі друкарі в Ліоні та в інших містах перервали страйк, приймаючи арбітраж міністра праці.

Окупаційний страйк

УНЕМОЖЛИВЛЮЄ БУДОВУ АМЕРИКАНСЬКИХ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ.

Страйковий рух перекинувся на верфи, що будують американські воєнні кораблі. Робітники верфу в Бостоні, де будують підводні човни, покинули працю і почали окупаційний страйк, що обняв 1.900 робітників. Працю над будовою 4-ох підводних човнів, з яких 2 мали небавом спустити на воду, перервано. Як страйкарі не схотять евакувати верфів, слід сподіватися, що уряд зареаґує на те гостро, бо йде ґут про промисл, що працює для національної оборони.

Перемога німецької меншини в ЧСР.

3-тижневі переговори чехословацького уряду з німецькими активістами покінчилися. Уряд зобовязався: 1) Більше узгляднювати інтерес німців при інвестиційних працях. 2) Приняти до державної служби більше німців. 3) Збільшити субвенції для німецьких суспільних і культурних установ. 4) Долучувати німецький переклад до кореспонденції урядів з громадами з населенням понад 3.000 і німецькою більшістю. — Домагання в справі мови у парляменті та парляментарної комісії меншинних справ уряд переслав до парляменту, не уважаючи себе компетентним.

—o—

Нові розстріли в СССР.

Воєнний трибунал в Нижнеудинську засудив Міротворського та Распотіна на смерть і Новікова на 8 літ вязниці за саботажі у паровозовому парку в Нижнеудинську, що за 2 місяці 1936 р. унерухомили 165 паровозів. Підсудні належали до троцькістів.

ПЕРЕД МІЖНАРОДНІМ ПРОТИКОМУНІСТИЧНИМ КОНГРЕСОМ.

Виконавчий виділ „ірляндського християнського фронту" рішив дати ініціятиву міжнароднього конґресу боротьби з комунізмом. Його завданням було би „змобілізувати сили й ідеали християнських народів в одному фронті проти ворогів Бога і людства" і перевести акцію проти антихристіянських тенденцій міжнародньої преси та фінансіери. У тій справі „ірляндський християнський фронт" увійшов уже в контакт зі всіми анґльосаксонськими краями та з деякими европейськими і південно-американськими.

Відгук настасівського процесу.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

В 36. числі „Діла" з 19. II. ц. р. у статті д-ра Степана Барана „Після настасівського процесу" написано, що на кошти оборони прислано з Франції поважнішу квоту 1.800 зол.

Підписані заявляють, що ніякі гроші з Франції до Настасова не прийшли: ні 1.800 франків, як було сказано в попередньому числі „Діла", ні 1.800 зол.

Львів, 22. лютого 1937. р.

**Д-р Карло Погоріллес, адвокат у Тернополі.
Д-р Лев Ганкевич.**

Керманичі нового проурядового табору в Галичині.

Керманичами нового проурядового табору (його назва ще не устійнена!) на східно-галицькі воєвідства призначені проф. львівського університету д-р Л. Колянковський на львівське воєвідство, пос. д-р Здзіслав Стронський на станиславівське. пос. С. Відацький на тернопільське.

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Душа хорої людини.

Цікавий факт, що у наших часах намножилося багато всяких знахорів, чудотворців, тощо, що нібито лікують хорих на всякі недуги. Про деяких ходить навіть велика слава, як про справжніх чудотворців. Цікаві погляди на причини і розвій знахорства в медицині подав у лікарській пресі д-р Вецький. Він звертає увагу на той парадокс, що саме тепер, коли лікарське знання стануло так високо, багато людей кидається в обійми знахорів, поручаючи їм свій найбільший скарб — здоровля. Методи розпізнавання недуги тепер незвичайно докладні.

Знаємо докладно про життя зарадків, про всі біольогічні та хемічні процеси, що є в організмі. Часто заглибившись у досліди над розкладом тих життєвих процесів, лікар ставить на перше місце саму хоробу, а особа хорого сходить на другий плян.

Наслідком такого матеріяльного підходу до хороби була велика „парцеляція" хорого між спеціялістів. Повстало багато спеціяльностей, а довкі в них поділилися на ще дрібніші (нпр. внутрішні недуги — на спеціялістів від легенів, серця, кормового проводу, шлунка, печінки тощо) В нинішній медицині щораз більше на перший плян вибивається спеціяліст. Вслід за цим може прийти небезпека затіснювання зацікавлень даного лікаря загальною хоробою, а сама особа пацієнта і його душевне почуття може зійти на дальший плян. До відсунення душевної сторони лікування хорих причинилися також у великій мірі суспільні обезпечення. Через кабінети лікарів обезпечалень перевалюється маса пацієнтів, котрим нема часу ні змоги додати бадьорости і душевної потіхи; зрештою вони самі звичайно приходять лише на те, щоби через лікаря дістати в обезпечальні „когутики", краплі, йодину, „натирання". Такі люди заваляють юрбою почекальні лікарів обезпечальні, не даючи доступу ні часу лікареві на психічний контакт з хорим, контакт, що розбуджує довіря до лікаря і його лікування. В останніх часах обезпечальні здають собі з того справу, впроваджуючи інституцію „домашнього лікаря", що має стати для обезпеченого хорого тим, чим приватний домашній лікар родини, що втішається довірям і послухом для його вказівок.

Отже брак цього психічного контакту, становища до хорого як предмету, висування його недуги на перший плян, а це відпихає часто хорого від лікаря і веде його в обійми знахора, що звичайно не має майже жадного медичного приготування, зате вміє підійти до душі хорого. Брак заінтересування душею хворої людини і підбадьорування його на самопочутті, і так зменшеного хоробою, безумовно має відємний вплив навіть на хід недуги. Тому деякі хорі шукають ліку і потіхи у фальшивих пророків — знахорів.

Це явище є дуже загальне та світове і виступає навіть у дуже висококультурних краях, нпр. Франції, Спол. Державах П. А., Німеччині і ін.

Тим людям, що звертаються до знахорів тяжко дивуватися. Вони шукають того саме психічного контакту із тим, що має їх лікувати. Цей контакт вони там часто находять, одначе звичайно з утратою здоровля, здані на ласку нетямущого партача.

Тому медицина мусить звернути передовсім увагу на душевний стан хорої людини та обняти у свою опіку не лише зіпсуту машину-тіло, але і змучену, пригноблену душу, що прагне доброго почуття і покріплення.

—o—

Етна - рай туристів.

Етна — це загрозливий вулькан на Сицилії, ще й тепер діяльний. Маси туристів зїжджаються на Сицилію, щоб там подивляти це чудо природи. Ось тепер влекшено ще доступ на верх вулькану. Кожний може вигідно дістатися новобудованою автодорогою аж під сам верх Етни. Турист ступає в авто на початку дороги над морем, а виступає аж на висоті 1882 м. над рівнем моря. Туристів манить на Етні широкий і глибокий кратер, чудові види з верха вулькану, та вічно синє Йонське море, врешті їзда на лещатах з рівночасною соняшною купіллю, бо під верхом Етни держаться сніги від грудня до березня. Тепер ще має бути вибудований під самим верхом вулькану великий готель — захист для туристів. Там будуть всякі вигоди для змучених туристів, як шатні для лещатарів, бар, читальня, салі до гри, врешті великий балькон з видом на прегарне Йонське море. Тут проводитимуть щасливі туристи час серед божеської природи, попиваючи солодке сицилійське вино, що росте на збіччях Етни, згадуючи при тім Горацієві оди.

Опасистість у людей.

Опасистість (отовщення) у людей полягає на надмірно призбираних запасах товщу у формі товщевої ткані, звідсіля і збільшення ваги тіла. Причини опасистости в людей бувають різні. Вона може бути конституційним станом даної людини, себто дана людина може мати вроджений нахил до товстіння, що є у звязку з лінивою переміною матерії. Тоді організм спалює лише частину спожитих продуктів, що їх приймає нерву, а частину відкладає як товщ.

Іншого походження є опасистість, що повстає у висліді гормонального розладдя, викликаного неправильним витворюванням гормонів деяких доврівних залів; така опасистість виступає нпр. у недорозвинених полово типів, або у жінок і мужчин по їх прокітанні наслідком зменшеного витворювання полових гормонів. Врешті опасистість може повставати у людей, що надмірно відживляються, а мало вживають руху. Вони зуживають малу частину спожитої страви, решта-ж відкладається як товщева ткань. Вона укладається головно під шкірою і може бути розміщена або рівномірно або тільки в деяких околицях тіла нпр. на череві, удах, грудній клітці тощо. Часто укладається товщ у підшкірній ткані шиі; тоді повстають товщеві, звислі „підборідки".

Також у внутрішніх органах людського тіла відкладається товщ при загальній опасистости. Він буває коло нирок, під очеревною кишок, на серці. Природно, що таке затовщення внутрішніх органів підриває їх правильну працю. Головно отовщення серця є доволі небезпечне, бо товщ, виростаючи в серцевий мязень, значно його ослаблює і спричинює погіршення праці серця. Тому надмірну опасистість треба лікувати, головно дієтою та спеціяльними ліками і відповідним способом життя, за вказівками лікаря.

Б. Г-й.

Присилайте передплату!

ЧИ В АЗІЇ Є БАГАТО ЛЕВІВ?

Недавно англієць Дюмес подав звістку, що зустрів лева коло місцевости Болен Пасс у Белюджистані, де, як думали загально, левів уже нема. Англійські часописи пригадують, що індійські леви живуть ще у недоступних лісах Гір на півострові Катіявар, між Бомбаєм і Карачі в Індіях. Є їх там яких 100 штук. Індійські леви є цілком подібні до африканських, лише не мають такої гарної гриви, як їх африканські побратими.

—o—

ОКАПІ ВИГИБАЮТЬ.

У бельгійському Конго находяться великі джунглі, крізь які тяжко пролізти не лиш білим подорожникам, але навіть чорним тубильцям. Ті джунглі — це правдивий рай на землі для всякого звіря. М. ін. живе тут дивний рід звірят — окапі. Ці дивні звірі подібні своєю будовою до антильопи і жирафи. Вчені уважають їх переходовою формою між тими двома породами. Колись жили окапі на безмежних степах середної Африки; нині ж їх цілком майже вигубили чорні тубильці, а рештки окапі схоронились у джунглі Конга. На просьбу природників бельгійський король Леопольд III. установив охорону окапі із безоглядною забороною полювати на них. Але кольоніяльна влада Конга ствердила, що без огляду на заборону і строгі кари за полювання на жирафо-антильопи, їх число жахливо меншає. Виявилося, що їх вигублюють масово пігмеї, племя маленьких карликів, що живуть у глибині джунглі у своїх селах на деревах. Вони вірять, що шкіра окапі з ратицями, ужита як накриття голови, хоронить власника шкіри перед злим і злобним „духом джунглі". Цей страх пігмеїв перед „духом джунглі" такий великий, що вони волять переносити найтяжчі кари адміністраційної влади, ніж почуватися безборонними без шкіри окапі супроти жорстокого „духа джунглі".

ТВЕРЕЗІСТЬ Є НАЦІОНАЛЬНИМ ОБОВЯЗКОМ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ.

БОРОТЬБА АНГЛІЙЦІВ З МАЛЯРІЄЮ.

Дарма, що нині малярія є вже опанована завдяки такому сильному лікові як хініна, всеж ще багато людей на неї вмирає. Ця недуга є поширена головно в краях з гарячим підсонням. Великий клопіт з малярією мають англійці у своїх підтропікальних кольоніях. Ось на боротьбу з малярією на Цейльоні уряд видав ок. 10 міл. зол., крім цього на закупно 14 і пів тон хініни 600 тис. зол. Підчас світової війни англійці мусіли стягнути з фронту 70 тис. вояків.

За статистикою у світі річно вмирає яких 3 і пів міл. людей, переважно в межах британської імперії. Кромі хініни вживають тепер до лікування малярії німецьких препаратів „плязмохіна" і „атебрина", що в дечому ділають сильніше, ніж хініна.

ВЕЛИТЕНСЬКІ ПОКЛАДИ ЗОЛОТА.

Шкода тільки, що не в нас, а у Трансваалії, країні полудневої Африки. Там у м. Вітватерсранд у глибині 3.400 м. довертілись до пребагатих жил золота міліярдової вартости.

Трансвалія — це взагалі країна золота. Її столицею є „золоте місто" Йоганесбург, що має нині около пів міліона населення, здебільша чорних кафрів — гірників. Ця країна постачає яку половину продукції всього золота світу. Щаслива країна, де можна золото збирати, з землі лопатою; у ній кожний власник грунту може кожної хвилини стати міліонером!

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Бриліянтовий фонд Совітів.

Який є бриліянтовий фонд СССР? На це питання дає відповідь у „Вечірній Москві“ з 16. ц. м. академик Ферсман.

Основою „бриліянтового фонду“ є скарби „бриліянтової кімнати“ зимового двору, що їх перевезено в 1914 р. негайно на початку війни до Москви. По жовтневій революції дорогоцінности зібрані на Кремлі, були майже 5 літ без ніякого нагляду. Їх зберігало тільки кількох старих слуг. Щойно в 1922 р. зорганізували окрему комісію, яка мала зладити інвентар всіх дорогоцінностей, які ще збереглися. Головою комісії став академик Ферсман (геольог). Комісія зладила спис усіх державних скарбів, з яких збереглась у доволі добрім стані корона з бриліянтами. Загальна вага бриліянтів 2.900 каратів.

Усі врятовані дорогоцінности поділено на дві групи а саме: на менше дорогоцінну групу, яка представляє виключно мистецьку й історичну вартість. До інвентаря „бриліянтового фонду“ вписали тільки дорогоцінности другої групи. Серед діямантів „фонду“ крім славного „Великого Могола“ (що його купив Орлов для Катерини II) і „Шаха“ (що його подрували Николі I після убивства Грибоїдова) та інших дорогоцінностей є ще діямантова пластинка, яка відбиває образи, як дзеркальце. Є ще там найдорожчий у світі рубін, що його купив ще в 1676 р. московський післанець молдаванин з роду, Микола Спафарій в Пекині. Вага того рубіна 400 каратів.

Серед смараґдів „фонду“ на першім місці щодо краси і ціни стоїть „колюмбійський смараґд“, ваги 136 каратів. До московської скарбниці попав він з Індії. Між шафірами найдорожчий „цейльонський шафір“ дуже ясної барви, ваги 260 каратів. Цей шафір є прегарним зразком мистецтва мешканців Цейльону. На одному з перших місць поставила комісія Ферсмана найдорожчий у світі хризоліт. Історія цього хризоліту доволі сумна. Це мабуть один із тих хризолітів, що попали в руки хрестоносців підчас підбою Палестини. Його добули без сумніву на березі Червоного моря. Як він попав до царської скарбниці — невідомо.

„Бриліянтовий фонд“ один із найдорожчих скарбів світа, большевики дозволили тепер ласкаво цікавим чужинцям оглядати.

Смерть на серенаді.

Перед кількома днями помер у будапештенській клініці 18-літній монтер Ільота. Причина його смерти була справді сентиментальна й одночасно трагічна. Закоханий монтер уладив вечором серенаду під вікнами своєї коханої. Хоч Ільота грав доволі довго на скрипці, ніхто не відчиняв вікна, що збільшувало тужливий настрій закоханого.

Після півторагодинної гри, дивлячись безупину благальним поглядом у вікна коханої, студентки медицини, монтер приложив скрипку до грудей і вийнявши з кишені револьвер застрілився. Заки наспіла поміч, закоханий уже конав. На його могилі зложив хтось квіти з написом: „Кохання тріває поза могилу“.

—o—

Найстарша породільниця.

В селі Мартініце в Хорватії 74-літня селянка Ана Шіпос породила здоровенького хлопця. Хотяй цей порід був незвичайно тяжкий, то матір-бабуся й синок цілком здорові. 80-літній батько-дідуган дуже гордий, що по 53-літнім подружжі судилось йому стати батьком. Видно, що природа покепкувала собі з науки медицини, яка доказувала, що такі випадки породу неможливі.

ЧОЛОВІК, ЩО НЕ ПИВ АЛЬКОГОЛЮ.

У місті Туслі на Герцеговині (Югославія) помер недавно торговець кіньми Ібрагім Топуліч. Він мав 103 роки, був 24 рази жонатий і залишив 38 дітей, які всі живуть.

Топуліч був ревним визнавцем Магомета і тому теж ціле своє життя не випив ні каплі алькоголю. Зате пристрастно курив. Він міг викурити 100 папіросок денно. Любив дуже коні і щодня їздив кінно. Завжди веселий, казав, що життєву радість черпає не з алькоголю, тільки з природи, яку любив надівсе.

—o—

ЛЕТУНСЬКИЙ СПОРТ В АНГЛІЇ.

На підставі останніх звідомлень, що їх подали льондонські часописи скількість англійських спортових клюбів, які займаються летунством, осягнула в минулому році цифру 57. Ті клюби, які пропаґують дуже сильно летунство серед шкільної молоді і серед старшого громадянства, мають уже більше як 12.000 членів.

—o—

ПРИТУЛОК ДЛЯ ЗЛОДІЇВ.

В місті Бельфаст (Ірляндія) заснував колишній каторжник притулок для кишенєвих злодіїв. Замолоду був він не раз караний за такі злочини. Зчасом доробився бездоганними підприємствами маєтку. До заснованого пристановища приймають лише старих кишенєвих злодіїв, що не хочуть уже цим ремеслом заробляти собі на щоденний хліб.

—o—

ПЕРШЕ ПОДРУЖНЄ ОГОЛОШЕННЯ.

Британійський музей в Льондоні має один примірник часопису „Манчестер Віклі“ з 1727 р. в якім появилося було перше подружнє оголошення у світі. Одна англійка, Морісон, в ще незнаний тоді спосіб, відважилася шукати собі чоловіка. За це оголошення арештували її і поставлено під догляд лікарів-психіятрів. Сьогодні такі оголошення це звичайна річ.

—o—

КРАЙ НАЙБІЛЬШИХ КУРЦІВ.

З Букарешту доносять: На підставі річного звіту тютюневого монополю має Румунія близько 5 міліонів курців, між ними міліон жінок. Кожний курець зуживає пересічно на рік 3 кг. тютюну. Річно продають 12 міліярдів 500 міл. штук папіросок, 18 міл. цигар і 31 міл. люлькового тютюну. Кажуть, що Румунія має найбільше число курців у Европі.

—o—

Кінові новинки.

Кіно в Африці. Ця частина світа „модернізується“ і під цим оглядом. Доказом цього скорий приріст кінотеатрів в Африці. В останньому часі прибуло 300 кін в Полудневій Африці, 33 в західній, в Єгипті 102, 130 в Альжирі і 27 в Тунісі. Це робить у сумі 676 звукових кінотеатрів, не враховуючи поважного числа німих кін, які все ще мають успіх серед чорних та брунатних африканських мешканців.

Бойкот Шекспіра. Без огляду на величезний грошевий вклад при фільмі: „Сон літньої ночі“ ред. Райнгардта, „Ромео та Джульєта з Нормою Ширер та „Як вам це подобається“ з Єлисаветою Берґнер — ці песи ніяк не сповнили рожевих надій фільмових продуцентів. Вони вирішили, що ці твори не надаються до перерібки на касові сценарії і через те рішили бойкотувати Шекспіра.

Протигітлерівська Ліґа істнує вже четвертий рік в Америці. Вона оголосила недавно справоздання із своєї діяльности за минулий рік. Цікаво виглядає участь Голівуду в цій Лізі. З фільмових акторів належать до неї: Фредерік Марч, Джоан Кравфорд, Френшо Тон, Сільвія Сідней, Ернест Любіч, Кльодетта Кольбер, Фріц Лянг та Едді Кантор. Членська вкладка до цієї Ліґи 300 долярів річно. Недавно голівудська секція Ліґи мала збори, вшановуючи приїзд німецького письменника Ернеста Толера, який покинув був Німеччину. Предсідником був Чаплін, який зясував положення акторів у гітлерівській Німеччині.

Кінець Даґляса Фербенкса, який назавжди прощається з екраном. До журналістів, які на цю тему з ним говорили, цей актор сказав таке:

„Я віддав кінематографії двацять літ життя. Для мене досить. Кінчу свою фільмову працю фільмою „Марко Польо“, яка займе мені два роки праці. Жаль мені своєї популярности серед тисячів моїх звеличників, але годі: маю намір оселитись із дружиною в моєму шотляндському замку. Я доволі обїздив увесь світ і тепер хочу спокійно жити. Фільму покидаю остаточно“.

✝ О. Шамбелян д-р Степан Юрик.

В середу 24. ц. м. передполуднем помер довголітній парох Золочева і заслужений громадський діяч о. шамбелян д-р Степан Юрик. Похорон відбудеться в суботу 27. ц. м. в Золочеві. Ширшу згадку про Покійного помістимо завтра.

В. Й. П!

Протиалькогольний курс „Відродження".

Протиалькогольний курс Т-ва „Відродження" відбувся у Львові в днях 16.—19. ц. м. У вівторок 16-го ц. м. в домівці Т-ва „Відродження" при вул. Чарнецького 26. в год. 17.30 було святочне відкриття курсу. Голова Товариства д-р Софія Парфанович привітала приявних у числі 80 осіб, а хор Протиалькогольного Гуртка при Малій Духовній Семинарії у Львові відспівав відродженецький гимн, що його приявні відслухали стоячи. Виклади тривали по 40 хвилин та охоплювали цілість протиалькогольного і протинікотинного питання.

Референтами були: м-р Микола Ценко, м-р Ярослав Чума, д-р Константин Целлий, що виголосив реферат про алькоголізм на Лемківщині; в заступстві д-ра З. Залуцького. Чергового дня виклади виголосили: о. д-р Володимир Фіголь про протиалькогольний рух зі становища Католицької Церкви, м-р Михайло Хомяк і студ. Іван Стебельський. Третього дня реферували жінки: д-р Олена Носковська говорила про тютюн, д-р Софія Парфанович про міжнародне положення нашого протиалькогольного і протинікотинного руху, м-р Ярослава Островська про завдання жінки у протиалькогольній боротьбі. В пятницю 19. ц. м. в год. 15.30 у салі Природничого Музею Н. Т. Ш. секретар Т-ва Іван Костюк пояснив Протиалькогольну Виставу та висвітлив на екрані деякі протиалькогольні і протинікотинні світляні образи. Приявних було 130 осіб.

На закінчення курсу хор Протиалькогольного Гуртка при Малій Дух. Семинарії у Львові під проводом дириґента п. Антоновича відспівав дві пісні, голова Т-ва д-р С. Парфанович подякувала слухачам за вислухання Курсу й заохотила приявну молодь до витревалої праці в користь та для добра рідного народу. Хор відспівав ще відродженецький гимн і так закінчено цьогорічний Протиалькогольний і Протинікотинний Курс, що вже з черги 9. рік відбувається заходом Т-ва „Відродження" у Львові.

При цій нагоді слід зазначити дуже прихильне відношення до акції Т-ва „Відродження" Ректорату Інституту Малої Духовної Семинарії та Дирекції Малої Духовної Семинарії, що не лише дозволяють своїй молоді брати участь в імпрезах Т-ва „Відродження", але також доручають їй активно вести протиалькогольну та протинікотинну боротьбу. О. Ректорові Михайлові Хавлюкові й о. директорові Миколі Хмільовському належиться за це від Т-ва щира подяка. Коби тільки інші Дирекції та поодинокі вчителі так прихильно ставились до відродженецької акції, то може поширена сьогодні деморалізація нашої молоді не булаб така, як про це чуємо та читаємо в пресі.

Цьогорічний курс Т-ва „Відродження" слід зачислити до кращих імпрез, які на терені Львова в місяці лютому відбувались. У майбутньому треба лише подбати за більшу салю на виклади, бо домівка Т-ва „Відродження" на такі імпрези дещо замала.

Нойрат вернувся до Німеччини.

Німецький міністр закордонних справ Нойрат відїхав учора в 23. годині з жінкою та урядовцями до Німеччини. На віденському двірці прощали його: канцлер Шушніґ, міністр Шмід, члени уряду та італійський і мадярський посол.

НОВИНКИ.

— Комітет допомоги вдовам і сиротам по священиках уладжує 2. березня ц. р. „Традиційний Вечір". Чистий дохід призначений на оплату сирітського дому та допомогу сиротам. Званий зі своєї діяльности забавовий комітет доложив усіх зусиль, щоб приявні, по трудах будня, найшли на цьому вечорі відпочинок і насолоду для духа завдяки концертові та вдоволення у товариських забавах. Програма концерту дуже вибаглива й цікава. Твори п. д-р Ст. Туркевич: „Варіяції на українську тему" у виконанні композиторки й п. М. Колесси: „Фортепіяновий квартет д-моль" будуть відіграні вперше. Співатиме оперова співачка п. Евг. Зарицька. Квартет виконають панове професори: Р. Савицький, д-р Р. Криштальський, Ев. Козулькевич і П. Пшеничка. По вечорі танці під проводом п. проф. П. Зимака. Не забув комітет приготовити і бріджа. Тому просить і взиває всіх, кому тільки на серці доля сиріт, прибути на вечір. 62 священиків з ріднею було минулого року! Удвоє-втроє більше прибувайте сим разом! Прибувай інтеліґенціє, чи маєш, чи ні, якийнебудь родинний звязок із нашим духовенством! Прибувай, молоде, на Тобою від віт названий „празник Імость", а не пожалуєш!

— Книгарня „Просвіти" повідомляє всіх своїх відборців, що 20. лютого ц. р. перенеслася до нового більшого помешкання у Львові, Ринок 10/І. Повідомлюємо теж, що книжки по знижених цінах, за готівку, продаватимемо в місяцях березні і квітні. Катальоґи висилаємо.
Управа Канцелярії „Просвіти". 325

— Вечір Молодої Музи і Равт Письменників та Журналістів. У доповнення попередніх звісток про те, що Товариство Письменників і Журналістів ім. І. Франка не уладжує цього року Балю Преси, лише Равт, получений з Вечором Молодої Музи, — довідуємося, що у тому Вечорі візьмуть участь: **Петро Карманський, Остап Луцький, Михайло Рудницький, Степан Чарнецький та Василь Щурат.** Сподіваний теж приїзд **Володимира Бирчака** з Ужгороду. На превеликий жаль — тільки Богдан Лепкий не всилі через свою недугу приїхати. Одні названі письменники казатимуть свої спомини, інші подаватимуть характеристику того гурту письменників, що перейшов до історії літератури під назвою „Молодої Музи", знову інші деклямуватимуть вірші — свої та колишніх своїх товаришів пера. Крім того передбачена участь **О. Кривіцької** (вперше після поважної недуги) та вокальні точки. Ввесь вечір обчислений на „максімум" півтора години, щоб було живо, цікаво і — коротко, — після чого відбудеться Равт у салях „Укр. Бесіди" і кулюарах Театру Ріжнородностей. Білети — спільні на Вечір і Равт та комбіновані — у Редакціях „Діла" і „Нового Часу". Ця наскрізь культурна й забавова імпреза стане напевне „клю" цьогорічного карнавалового сезону!

— Виставу образів Станислава Грабовського, Артура Клера і різьб Фр. Тота відкрито 21. ц. м. в домівці львівського Союзу мистців плястиків (вул. Дідушицьких 1). Велике заінтересування викликують краєвиди з Еспанії Ст. Грабовського, пейсажі з Кремянця А. Кляра, та портретові різьби в бронзі, алябастрі, дереві Ф. Гота. Всі вистави Союзу відтепер доступні безплатно для шкільної молоді за леґітимацією.

— „Веселу Новину", сценку Юри Шкрумеляка та інші дитячі песи зі співами й танками відіграють діти школи Р.Ш. ім. кн. Льва на Личакові в салі театру Ріжнородностей 3. березня ц. р. в год. 3.30 попол. Тому, що ввесь дохід призначений на дожившовання дітвори, громадянство повинно заповнити салю по береги. Білети продає вже тепер книгарня Рідної Школи при вул. Сикстуській.

— В Українському Науковому Інституті у Варшаві відбудеться в пятницю 26. ц. м. виклад проф. Д. Дорошенка про Пантелеймона Куліша з приводу 40-их роковин його смерти. Початок год. 6. веч.

— Хліб знову подорожів. Орґанізація львівських пекарів у порозумінні з маґістратом підвищила в останніх 10 днях вже вдруге ціну хліба на 2 сот. Тепер 1 кґ. пшенично-житнього хліба коштує 44 сот., куликівського 48 сот. Перед Різдвом оба ті роди хліба коштували по 37 сот. за кґ.

— До відома п. Президента Апеляційного Суду у Львові. Дня 24. ц. м. до коморника городського міського суду, п. Леопольда Краєвського, зголосилася сторона з внеском про заняття річей в імени Центробанку у Львові. Коли ж коморник побачив письмо в українській мові, почав його шлябізувати, а вкінці сказав: „Що це є, то по французьки? Я по французьки не розумію". І зажадав відбитки по польськи. Чи ця подія не вказує на те, що бодай один коморник у Львові повинен бути українець, щоби приймав українські письма і не вважав їх за французькі.

— Поштова аґенція буде відкрита з днем 6. березня ц. р. в Лозовій тернопільського повіту.

— Арештування. В Долині арештовано інж. Володимира Мацевича, що повернув із Чехословаччини, де перебував 15 літ. Закидують йому діяльність на шкоду держави.

— Приклад солідарности. Пишуть нам: У місті Городку на Заставськім передмісті помер бідний робітник, член читальні „Просвіти" Рак. Товариші просвітянці перевели збірку на похорон, зібрали к. 30 зол. та взяли зорганізовано участь у похороннім обряді. Віддання останньої прислуги своєму товаришеві-просвітянинові та жертвенність членів „Просвіти" може послужити як добрий приклад правдивої християнської любови та просвітянської солідарности.

— Кара за грошеву збірку на весіллі. О. Іван Гайдукевич, гр.-кат. парох у Добрій Шляхотській пов. Сянік, запрошений на весільну забаву до Михайла Демковича, уладив серед весільних гостей грошеву збірку на „Рідну Школу". Хтось повідомив про це поліцію і справою занявся повітовий староста, який засудив о. Гайдукевича за недозволену збірку на 200 зол. гривни. Засуджений відкликався до сяніцького окружного суду, одначе після переведеної розправи його засуджено на ту саму кару, а крім того на заплату судових коштів. Оборонець засудженого адв. д-р Блавацький заповів касацію від цього присуду.

— Харчеві пачки для вязнів. В останніх часах вязничні управи обмежили приймання харчевих пачок для вязнів, слідчих і карних, політичних і для звичайних проступників. Вільно доручати тільки одну харчеву пачку на 2 тижні. Пачка може важити щонайвище 5 кґ. Також означили точно зміст пачки. Пачка може містити: 1 кґ. хліба, 1 кґ. яблук, 1 кґ. помідорів, по чверть кіля цукру й масла, по 35 дека сочки й солонини, трохи соли, тютюну й сірники.

— Під закидом комуністичної діяльности арештовано 21. ц. м. в Хишевичах пов. Рудки Миколу Кінаша і Миколу Грабового. Поліційні доходження мали ствердити, що в мешканні Миколи Грабового відбувалися комуністичні збори. При ревізії знайдено комуністичні друки в польській та українській мові. Обох відставлено до слідчого судді в Самборі.

— Вбивство солтиса. В Тучапах пов. Городок невідомі люди застрілили недавно солтиса В. Холода. Був він кацапським діячем на терені села Тучапи та мав у свому селі багато особистих ворогів. Убивники невідомі, одначе це не перешкоджає кацапським газетам писати про жертву „украинскаго террора за службу русскому делу". („Русскій Голос"). У похороні Холода брав участь сам городецький староста. Під замітом убивства арештували кілька осіб з Тучап.

— Весняні води. На Дністрі під Незвисками пов. Городенка вода піднеслася на 2.53 м. понад нормальний стан. Лід на ріці стоїть, а по ньому спливає вода.

— Новий український часопис у Чернівцях. Румунське міністерство внутрішніх справ позволило видавати 60 нових часописів. У Чернівцях буде знову виходити український популярний тижневик „Рада", яку припинено перед кількома роками.

— Населення Києва згідно з останнім переписом дійшло до 750.000 осіб. До цього числа не зараховано війська та підміського населення.

— Листи про Березу. Родини осіб, інтернованих у Картуській Березі, вислали до членів сойму і сенату листи, інформуючи їх про відносини, що панують в цьому таборі, та просячи, щоб занялися тою справою.

— **Краєва хроніка.** На залізничій стації в Коломиї робітник Михайло Заклинський працював під паровозом, прикручуючи якусь частину. Нараз машиніст через неувагу пустив у рух паровіз, який відтяв робітникові обі ноги. — В Цеблові пов. Сокаль Ян Щецінський, маючи особисті порахунки з Василем Романовом, пробив його ножем на смерть у серце.

— **Галичани засуджені у процесі троцькістів.** Брати Іван і Василь Рожний, з Горожанни Малої, пов. Рудки, які останніми часами жили у Львові, виїхали осінню 1935. до СССР. У Києві працювали вони як почтові функціонарі. В останньому процесі троцькістів їх засудили на кари по пять літ вязниці. Про це прийшла вістка до родини обох братів у Львові та в Горожанні Малій.

— **Залізнича катастрофа.** Недалеко Варшави під Ольшинкою Грохівською наслідком фальшивого наставлення зворотниці зударилися два поїзди. Машиніст згинув на місці, палач ранений.

— **Ріжні вістки.** В південній Молдавії згинули два селяни від гранати, яку знайшли на полі із часів світової війни. — Англійський військовий літак упав біля Довру, причому два вояки згинули, а старшина і сержант тяжко потовклись. — Відомий летун полк. Ліндберг вилетів в напрямі Індій, глядаючи відповідних летовищ для осідання в часі окружного лету довкола світа.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому числі „Діла" подано помилково, що посли В. Целевич, Г. Тершаковець і В. Болюх виголосили свої промови в обороні рідної землі 13. ц. м. Має бути: 18. ц. м. — В дописі з Дрогобича про виставу „Наталки Полтавки" („Діло", ч. 39) зложено помилково: головно ‚має бути „голосово" дуже добрий д-р Тисяк...

—o—

За обнижку податків.

В середу 24. ц. м. сойм радив над буджетом міністерства скарбу. Обширний реферат виголосив пос. Голинський та критикував польську валютову політику. Підкреслив, що слід основно змінити податкову систему. Покищо обнижка податків неможлива. Одначе слід підготовити технічні основи до зміни податкової системи, себто перевести подрібну статистику податків і приспішити кваліфікацію ґрунтів. Слід змінити закон про стемплеві оплати і призадуматись над обнижкою посередніх податків. Домагається дальших ощадностей у видатках та обнижки надмірних податків. У дискусії пос. Мроз домагався скасування спеціяльного податку від платень та усунення кривди емеритів і людей праці.

—o—

Траґічна смерть змагуна „України".

В середу 24. ц. м. 20-літній **Тадей Проць** затонув вполудне на ставі „Францівка" при кінці вул. Листопада. Покійний був дуже добрим змагуном гаківкової дружини „Україна". І хоч у Львові покінчилися гак. змагання, Т. Проць вибрався в середу вполудне теж з грачем гаківкової дружини „Україна" з 20-літнім Еміліяном Бучацьким, студентом прав, на став „Францівка" на гаківковий тренінґ. Спершу тренували на леді на лівім боці ставу, де лід був доволі грубий. Коло год. 12.30 Проць заїхав на правий бік ставу, де тонкий лід під ним заломився і Проць упав до води. Е. Бучацький поспішив йому негайно з допомогою і подав кийок, щоб вирятувати товариша, але він пішов уже під лід. Негайно повідомлено пожежну сторожу і поліцію, яка приїхала за 20 хвилин. Прибув теж комісар VI. комісаріяту Вебер і почалася рятункова акція. Пожежна сторожа прорубала частину леду і ствердила, що Т. Проць потонув саме в найглибшому місці ставу, де глибина доходить до 2 метрів. Майже 20 хвилин працювала пожежна сторожа, заки витягнула його зпід леду, перемерзлого та посинілого. Т. Проць не давав уже ніяких знаків життя. Його положили на човно і стали відрятовувати. Покликаний лікар д-р Цимбалістий зробив нещасливій жертві інєкцію і робив усі можливі заходи, щоб його відрятувати. Одначе навіть рятункова акція лікаря була безуспішна. Покійний залишив стару матір та сестру, яких вдержував, заробляючи як білетер у кіні „Паляс".

Несподівана смерть молодого змагуна „України" викликала великий жаль між усіми спортовцями.

Повстанці йдуть далі вперед.

САЛЯМАНКА, 24. II. ПАТ. На відтинку Харама урядові війська після артилерійського приготування наступали на становища повстанців в околиці Пінґарон. Наступ на білу зброю покінчився перемогою повстанців, які у протинаступі прогнали червоних далеко поза вихідні становища. Деякі червоні відділи розбіглися після важких втрат.

СЕВІЛЯ, 24. II. ПАТ. З головної нац. кватири звідомляють, що після наступу червоних на університетське місто, почали наново наступати на передмістя Узера. Ця спроба покінчилася повною невдачею. Червоні оставили на побоєвищі більше як 80 убитих.

ЗГИНУВ КОМАНДАНТ МІЖНАРОДНЬОЇ БРИҐАДИ.

Кореспондент Аваса повідомляє, що підчас наступу урядових військ під Карабанчелем згинув командант 14-ої міжнародньої бриґади. 23. лютого вечором чимало міліціянтів перейшло до повстанців.

—o—

З опери.

„КАРМЕН", „ПАЯЦИ", „СІЛЬСЬКА ЧЕСТЬ", „ЖИДІВКА".

В недавньому оперовому стаджіоне виставлено як першу оперу „Кармен". **Ванда Вермінська** у заголовній партії дала тип сильно перешаржований у грі і співі з чимало несмачними рисами й подробицями (напр. кокетування — не так Дон Хозе, як публики — ногами); з вокального боку також не надто приємно було слухати її у цій мецосопрановій партії, та її самовільних „поправок" Бізета (октавові скоки у сеґіділлі були ще одною з найлагідніших!). Одна з багатьох театральних загадок: чому драматичні сопраністки залюбки співають, або хотять співати „Кармен" — партію не свою?! У згаданому стаджіоне Вермінська співала ще одну „не свою" партію: Недди у „Паяцах". Але з неї вона вивязалась куди краще. Сантуцца в „Сільській честі" і Рахиля в „Жидівці" дали повне поле до попису цій, як-не-як, талановитій артистці. Її голос, з дуже різкою, гострою горою може й подобається; але напевне не багатством.

У головних тенорових партіях виступили **Голинський** („Кармен"), **Ґрущинський** („Паяци" й „Жидівка") і **Беддевич** („Сільська честь" та „Жидівка"). Про останнього писали ми з нагоди його частих виступів цього року; співак совісний, музикальний, корисний. Ґрущинський, як Каніо і Елеазар, виявив себе першорядним актором, що прекрасно відчуває і розуміє не тільки сцену та її вимоги, але й духа драматичної, театральної музики. Але голос його не має вже ні блеску, ні відповідної сили; а постійні портанда і часто-густо нечиста (за низька) інтонація дратують слухача.

Голинський, як Дон Хозе, почавши від арії у другій дії, якою захопив усю авдиторію, аж до кінця опери, став завдяки чудовому голосові і знаменитому співові центральною постатю вистави. Тому мусимо якнайгостріше напятнувати пп. рецензентів двох польських часописів, в яких один — через свій гурра-патріотизм — уважав за потрібне цілком неґативно оцінити цей незвичайно вдалий виступ Голинського, а другий — мабуть з тої самої причини — взагалі промовчав навіть назвище героя опери... Методи, до речі, на львівському терені не вперше (і, на жаль, напевне й не в-останнє) пристосовувані....

Наскільки захопив у „Кармені" Голинський, настільки, на жаль, розчарував у „Паяцах" **Дольницький.** Досить добрий як Сільвіо, не дав у Прольогі того, чого там вимагається від виконавця: блискучо-великих верхніх тонів, драматичности у цілому переведенні прольоґу, широкої лінії у виконанні його вокальної концепції. Зате як Альфіо у „Сільській честі" Дольницький мав належний успіх.

Враґа був дуже добрим кардиналом („Жидівка"), але куди слабшим тореадором.

Вповні вдалий був виступ **Евгенії Зарицької** (Льоля в „Сільській честі"), яка виявила справжній сценічний талант і музикальність. Її голос на тлі повної орхестри ще не надто „несе"; скріплення його сили — це справа часу.

Малі партії в більшости в усіх операх цілком неможливі.

Диригував „Карменою" **Б. Вилек-Валевський** (з Кракова) — не знаю, чи можна це зробити ще гірше.

Іншими операми — **Лерер,** як звичайно спокійно і гладко.

Усі вистави — переповнені до останнього місця.

Ант. руд.

З театру.

Великий Театр: „Мадам Сан Жен", комедія на 4 дії В. Сарду та Моро.

Ця комедія мала перед війною свій великий успіх на ріжних сценах. Плодовитий Сарду написав її у 1894 році. Після третьої вистави в Парижі міністерство заборонило її. Ще й нині моглаб короткозора цензура повикидати деякі їдкі репліки в цій песі, коли публика нпр. бе браво при фразі, що добра поліція має завсіди в кишені для вжитку якусь революційну змову".

„Мадам Сан-Жен" це ідеальний тип песи, яка може подобатись публиці та акторам. Кожна дія має якийсь новий осередок акції, — сюжет вибраний з тої доби, коли звичайні фельдфеблі могли ставати маршалами і прачки княжнами. Думка вибрати на геройку звичайну дівчину-прачку, чесну, симпатичну, язикату та сміливу, яка завдяки своїй енерґії та щирій вдачі перемагає офіціяльну облуду і виходить переможно у дискусії з Наполеоном, подобається кожному. Драматичні, навіть сильно драматичні сцени чергуються тут із сценами наскрізь комічними і ввесь настрій песи погідний, — щонайвище одна сльоза зворушення скотиться по усміхненім обличчі глядача.

Дивним дивом ця безпретенсійна драматична комедія не втратила ще своєї свіжости. Артисти мають з чого творити цікаві типи, живий діяльоґ не томить слухача ні на хвилину.

І. Айхлерівна дала першорядну креацію у заголовній ролі; Знаменитий був Кжеменський як Наполеон у масці та рухах; так само дуже добрий Невярович як Фуше та Махальський як Лефевр. Решта підтримувала високий рівень гри головних артистів. Песа має запевнений довший успіх.

м. р.

Зі судової салі.

ЗА ЗНЕСЛАВЛЕННЯ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

Дня 24. жовтня 1936 р. перед золочівським окружним судом на виїздній сесії у Бродах відбулася розправа проти **Олександра Гарасимчука** за провину зі ст. 152 к. з., за знеславлення польського народу або держави. Тоді суд засудив підс. Гарасимчука на 1 рік і 6 місяців вязниці. Від цього присуду відкликався і засуджений і прокуратор. Тому в середу 24. ц. м. відбулася розправа перед апеляційним судом у Львові. Розправою проводив суддя **Ліндберґ,** обвинувачував прок. Мілер. На основі переведеної розправи, суд зменшив підсудному кару до 1 року. Підсудного боронив адв. **Р. Криштальський.**

—o—

Дописи.

УСТРІКИ ДОЛІШНІ.

На будову „Українського Дому" в Устріках Дол. склали від грудня 1936 дотепер в золотих: Кооп. Будучність Тернопіль 100, Карпатія Львів 25, Українбанк Віра Перемишль 20, суддя Е. Жерський Галич 25, О. С. К. Станиславів 20, Юл. Глушевський Львів 10, Мих. Хамула Глиняни 10, д-р Ст. Грабар Мости 10, д-р Мир. Лісєвич Лісько 10, **Філія „Просвіти"** Тернопіль 10, д-р Апт. Горбачевський Чортків 10, д-р Ол. Коссак Коломия 10, П. С. К. Калуш 10, д-р Омел. Лебедович Мостиська 6, Фортуна Нова Львів 5, д-р Шекета Галич 5, д-р Мих. Фільц Яворів 5, Нор. Торговля Сянік 5, Ів. Луцейко Любича 3, Ол. Вяговський Варшава 3, д-р Павло Цимбалістий Львів 2, „Харс" Львів 2, д-р Ст. Шлапля Станиславів 1. Досі вплинуло жертв 598 зол. П. Т. Жертводавцям складаємо сердечну подяку. Всі українські установи і всіх громадян, що дістали відозви, цеголки і пригадки, просимо ще раз гаряче відгукнутися на наш заклик і післати на цю пекучу потребу хочби невеликий датох на адресу „Український Кооперативний Банк" в Устріках (Ustrzyki, p. loco) шад. кн. ч. 68, евентуально решту цеголок звернути. Нехай загальна журба західними окраїнами не буде голословна. — За Ком. Будови „Українського Дому" в Устріках Долішніх: Д-р Гнать Винницький. Микола Негребецький.

Коляда на „Рідну Школу“. В устрієцькому районі, дійсно доброхотніших обчислень на 29 збіркових лист, зібрала коляда на „Рідну Школу“ зол. 277.80; з того самі Устрієки 96.30. До Кружка Р. Ш. в Устрієках вернулося 46 збіркових лист порожніх, а 37 лист зовсім не вернулося, а тому з Лютовиччини не вернулася ні одна ліста. Люди славитеся! Причиною невеликого успіху коляди є байдужність, ще й те, що Кружок Р. Ш. в Устрієках дістав збіркові листи щойно на 8-ий день Різдва і деяким дальшим селам вже доручити ці листи аж за кілька днів. Вонатоди при добрій волі збірщиків можна було дещо зібрати в часі Йорданських свят, та не відсилати лист порожніх. Села, що не дали нічого на коляду Р. Ш. повинні зреабілітуватися збіркою на „Дар Просвіти“.

СКАЛАТ.

Дві окружні наради. Заходами філії „Сільського Господаря“ і П. С. К. у Скалаті уладжено дві окружні організаційні жіночі анкети, а саме у Скалаті дня 9. п. м. та в Гримайлові дня 11. п. м. На обох анкетах реферувала м. і. п-і Домбчевська зі Львова. На обох анкетах було по 160 жінок, які вислухали з увагою цінних вказівок п-ні Домбчевської про потребу організації та господарського освідомлення нашого жіноцтва. Представники П. С. К. реферували про необхідність розбудови кооперації через поголовне членство, головно жіноцтва та поладнування в кооперативах усіх закупів і збуту. При цій нагоді засновано філіяльну секцію господинь, яка займеться реалізуванням порушених на анкеті справ серед загалу нашого жіноцтва. Слід додати, що заангажовано окрему інструкторку, яка зорганізувала та далі організує низку 1—3-тижневих фахових жіночих курсів. Треба лише, щоб цією справою зацікавилось наше громадянство, головно духовенство по селах.

Побили невинних людей у Коношинці. Вояки КОП-у є станиці Коношинці привели вечором перед двома тижнями місцевого дяка та А. Климишина на станицю та побили їх обох до крови, не подаючи причини, чому вони їх б'ють. Слід згадати, що команданта станиці (сержанта) тоді не було, а заступав його капраль, який відомий з того, що часто чіпляється невинних людей. Цею справою повинна зайнятися компетентна військова влада та покласти кінець тому, бо після заходу сонця не мають права місцеві громадяни навіть вийти з хати. Буває навіть таке, що на нашу імпрезу не позволяє комендант станиці, не зважаючи на те, що є дозвіл від адміністраційної влади.

Свята Крут. Заходом філії „Просвіти“ у Скалаті уладжено два „Свята Крут“, а саме: у Скалаті 2. п. м. та в Гримайлові 12. п. м. Програма була відповідно до свята підібрана і бездоганно виконана, в тому головна заслуга п. Орали, яка з недавніми курсантами режисерського курсу підготовила програму та взяла участь у цьому святі. — Заходами читальні „Просвіти“ у Старім Скалаті уладжено 14. п. м. „Свято Крут“. На програму склалися: вступне слово, реферат, декламації і хорові точки. Найкраще випали декламації пп. Олі Плескацевої й Олі Задорожної.

СТАНИСЛАВІВ.

З життя Гірки. Мин. неділі відбулось на Гірці свято Лесі Українки. На програму зложилися: реферат Бридзевської Н., декламація Будзуляківної Н., дві пісні міш. хору під упр. Ю. Скиблінського та інсценізація. Гарно підготоване свято зробило додатне враження на зібраних, жаль тільки, що публики було небагато. З прикрістю мусимо ствердити, що старше громадянство Гірки без оправданих причин взагалі ставиться байдуже до справ місцевої читальні. **Б. Л.**

—o—

Спорт.

ЗМАГАННЯ СОКОЛІВ ЛЬВОВА.

Осідкова Спортова Секція влаштувала на салі С.-Б. III. зимові змагання осідкових гнізд Львова у відбиванці в днях 20. і 21. лютого ц. р. Участь зголосили: С-Б — 2 дружини учасників, 1 посестер і 3 побратимів, С. III. 1 дружину посестер і 2 побратимів, С. IV. — 1 дружину учасників, 2 посестер і 2 побратимів, С. V — 1 дружину посестер і 1 побратимів — разом 16 дружин.

Вислiди:

	гор	точок	сетів	гемів
Учасники:				
1) I. С.-Б.	2	4	4:0	63:35
2) С. IV	2	2	2:2	51:53
3) II. С.-Б.	2	0	0:4	34:60
Посестри:				
1) С.-Б.	4	8	8:0	120:33
2) I. С. IV	4	6	6:2	109:52
3) С. III.	4	4	4:5	89:98
4) II. С. IV	4	2	3:7	72:119
5) С. V	4	0	1:8	44:126
II. побратими:				
1) II. С. IV.	3	6	6:0	90:38
2) III С-Б	2	2	2:2	45:38
3) II. С-Б	2	2	2:3	53:56
4) II С. III.	3	0	1:6	58:94

Докінчення змагань в найсильнішій I. групі побратимів відбудеться в неділю 28. п. м. в год. 11 в салі С-Б

ВІДГУКИ ДНЯ.

З листів до Редакції.

Щодня приносить почта цілу гору листів до редакції. Чого там нема! І похвали і докори, і просьби і домагання, і побажання і претенсії. Авторами тих листів — люди з усіх верств нашої і ненашої суспільности: передплатники, читачі, а навіть люди, що тільки перечули від когось про істнування ґазети.

Бувають нераз листи нудні як слота на селі, а бувають і цікаві, з ориґінальними думками, чи поміченнями. Бувають листи скромні і наївні, напушисті та погрозливі, довгі і короткі. Бувають такі, що викликують спершу сміх, а потім сльози, і такі, що спершу сльози, а потім сміх.

Ріжні листи — як ріжні люди, що їх писали.

„Високоповажані Панство! Скінчивем 4 клясі народні і не маю апсолютни жадного заняття. Просивбим приняти мене десь до Гарбарні або Склепу або до Пекарні. Бідую тяжко, бо на селі трудно за Працю.

З високим поважанням
(підпис).“

Направду гордість може розперти груди кожного члена редакції! Бо якжеж ні? Не тільки кімната редакційна, адміністраційна, експедиційна і магазиново-телефонічна, але й... гарбарня, склеп та пекарня і то з великої букви — себто не якінебудь.

Шановний Петенте! Колиб Ви знали як мало є надії, що навіть у далекій будучині заложить наша редакція такі підприємства, то Ви не видавалиб може останніх 25 грошів на безнадійну просьбу. А як би Ви побачили, скільки людей з 8-клясою, матурою і т. д. місяцями шукає по Львові такого самого місця, то Ви розглянулись би в своїй околиці — напевне з більшими виглядами на успіх.

„Високоповажані Українці!“ — пише якийсь інородець. „Знаю, що Ви є люди справедливі і відважні, тому видвигнете цю справу на сторінках Вашого часопису. Та пані Парилевічова....“ і тут зачинається щоправда дуже цікава, але й дуже небезпечна справа. Маючи довіря до нашої справедливости і високе поняття про нашу відвагу, інородець сам узяв на відвагу і написав стільки, що тільки лисому членові редакції волосся не стануло дуба.

Шановний Інородче! Ми є народ справедливий (гляди пісня: „Ми чужого не бажаєм“!), признаємо Вам слушність, але просимо признати й нам: неможливо вволити вашій просьбі. А щодо відваги, то дуже вдячні за признання, але навіть сам Ахиль, Леонід, Цезар, чи інший лев, колиб був редактором, сховав би Ваш лист під чотири замки.

А тепер щось із направду цікавих помічень.

„Чужинець звиджує Львів і вступає до церкви, де правиться Служба Божа. В притворі церкви стиск, як у бочці оселедців. Переважно молоді люди. Апатично приглядаються, як люди добуваючи останніх сил, перепихаються крізь „притворників“.

Врешті чужинець з трудом опинився в... напів порожній церкві.

— Чому ці люди стоять при вході, а до середини не йдуть? — питає чужинець провідника.

— Бо... бо... в українськім обряді є так, що в притворі стають оглашені, себто негідні вступити до церкви. А й з притвора, на заклик священика: „Оглашенії ізійдіте!“ — вони мусять забиратися проч.

— Цікаво! — счудувався чужинець. — Що за духова дисципліна.

— Духова і духовна — додав провідник .

Коли це Ви були тим провідником, Шановний Дописувачу, то справді мали клопіт з відповіддю. Не кожний впав би на такий помисл, хоч кожний бачить це що неділі, в кожній церкві, а коли хтось не ходить до церкви — на кожнім відчиті. Адже половина крісел відчитової салі постійно стоїть порожня, а зате при дверях „діло селедцем іде“. Пробитися крізь гущу „притворників“, а навіть „запорожців“ (ті, що стоять за порогом) важче, як крізь африканський буш.

Уявляю собі клопіт, колиб мене запитав чужинець чому це так!

Хіба відповісти, що в нас на відчитах бувають дужe гарячі дискусії і тому дехто відразу стає близько порога, щоб у критичній хвилині сальвуватися бігством **Галактіон Чіпка.**

Змагання заповідаються дуже цікаво тимбільше, що змагатимуться дружини, що належать до передових дружин краю. Видців доволі багато, що брали часами аж живу „участь“ у емоціональних змаганнях **Б.**

ПІНГ-ПОНГ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Макабі 3:2. Змагання за мист. Б-кл. закінчились черговою виграною Пролому. Маючи запевнену виграну при стані 3:0, потрактував Пролом останні дві спріча як трейнінг і тому два пункти стратив. Пролом грав у нормальному складі.

В індивідуальних змаганнях за мистецтво Станиславова змагуни Пролому опинились: Бурдаляк на 10, Атаманюк на 11. місці. Колиб обидва мали більше рутини, легко могли були найтись у першій п'ятці. Другим разом „відібються“.

З життя гімн. молоді. У змаганнях за мистецтво гімназії у відбиванці перше місце зайняла 8. кляса у складі: Литишевський, Прийдан Р., Лемеха, Камінський і Прийдан Б. — У міжгімназійних змаганнях у відбиванці між українською гімназією та гімназією німецькою перемогла українська гімназія 4:0 (метч і реванш). Поодинокі сети: 15:8, 15:5 і 15:4, 15:5. Це були змагання в складі 5, зате у трійці українська гімназія виграла 2:1 (сети 15:5, 11:15, 15:4). Змагання відбулися в залі української гімназії. **Б. Л.**

МИСТЕЦТВА СВІТУ В ЛЬОНДОНІ.

У вівторок 23. п. м. відбулись такі змагання:

Канада — Франція 14:1.

Англія — Мадярщина 5:0.

Швайцарія — Польща 1:0 (0:0, 1:0, 0:0). Польща відпала по цій програній від дальших розгривок.

Німеччина — Чехословаччина 2:1 (0:0, 1:0, 0:1) (0:0, 0:0, 1:0). У приписаному часі ці змагання не дали вислiду. Щойно у догривці 3×10 вдалось Німеччині добути вирішні ворота. Змагання скінчились в год. 1.40 по півночі. Чеська дружина грала в ослабленому складі. Німеччина грала дуже гостро.

До фіналу ввійшли: Англія, Канада, Швайцарія та Німеччина.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Спарта — Русь 28. березня в Ужгороді. Провідник Руси Лавришин порозумівся із празькою Спартою щодо нового речинця мистецьких змагань, які відбудуться остаточно 28. березня в Ужгороді.

Мадярська ліга: Уйпешті — Кишпешті 4:2, Гунгарія — Будафок 3:2, Будаи — Немзеті 3:3, Фебус — Ференцварош 3:2, Шегед — III. Керулет 3:0, Бочкай — Галадаш 3:1.

Нові книжки й журнали.

S. M. Kuczyński: „ZIEMIE CZERNIHOWSKO-SIEWIERSKIE POD RZĄDAMI LITWY“. — Варшава 1936, стор. 410. Праці Українського Наук. Інституту.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Яр. Мандюкова: Дякуємо за присланe. Дві-три статті на заповіджену тему помістимо радо, але щойно у травні-червні.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СТРИЙ: саля Єванг. Дому.
25. II. Чорногора в огні (Довбуш).

БОЛЕХІВ:
26. II. Циганський барон.
27. II. Муж двох жінок.
28. II. Шаріка.
1. III. Вій.
2. III. Чорногора в огні (Довбуш).

ДОЛИНА:
3. III. Шаріка.
4. III. Муж двох жінок
5. III. Вій.
6. III. Чорногора в огні (Довбуш).
З Долини іде театр до Брошнева, Калуша і Станиславова.

Український Театр „Заграва“.

ГОРОДЕНКА:
25. II. Дума про Нечая

СНЯТИН:
1. III. „Камо грядеши?“ I. ч. Вініцій і Лігія.
2. III. II. ч. Смерть Нерона.
3. III. Муравлі.

ЗАБОЛОТІВ:
4. III. „Камо грядеши?“ I. ч. Вініцій і Лігія.
5. III. II. ч. Смерть Нерона.
6. III. Муравлі.

Великий Театр:

Четвер, 25. II. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“.
Пятниця, 26. II. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“.
Субота, 27. II. год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“.
Неділя, 28. II. год. 3.30 попол. „Подружжя“, год. 7.30 веч. „Мадам Сан Жен“.

АЛЬКОГОЛЬ Є БАТЬКОМ ЗЛОЧИНУ.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не цілуй в кіні".
АТЛЯНТИК: „Королева джунглів".
ВАНДА: „Їх екселенція шофер" та „КапітанСорель".
ГРАЖИНА: „Варвара Радзівілівна".
ЕВРОПА: „Рай жінок".
КАСІНО: „Непереможний" з Гейрі Купером.
КОПЕРНИК: „Матура".
МАРУСЕНЬКА: „Матура".
МЕТРО: „Роз-Марі".
МІРАЖ: „Алле!" з Марг. Саліван і Флій і Флеп як „Пехові вояки"
МУЗА: „Антія Адлера".
ПАКС: „Малий король" із Фред. Бартольомю.
ПАЛЯС: „Соловейко з Відня" з Мартою Еґерт.
ПАН: „Сильветки".
РАЙ: „Розвід із перешкодами" з Анною Ондра.
СВІТ: „Герой мимо волі" муз. комедія з Сеже Сакалем.
СТИЛЕВЕ: „Срібна торпеда" і ревія.
ТОН: „Білий Тарзан" з Кен Мейнардом.
УТІХА: „Клеопатра" і ревія.
ХИМЕРА: „Ексцентрична жінка".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„ІНДІЇ"
Серія II.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 25. лютого 1937.

Берлін (357) 10.00 Нар. пісні, 14.15 Розр. музика, 16.30 Весела авд., 17.00 Сучасна музика, пісні, форт., 19.15 Тріо на форт., скр., форт. Бетовена, 20.10,21.00 Танк. музика, **Братислава** (2999) 19.30, 20.00, 21.00 „Цар Калоян" оп. Владігерова, **Будапешт** (550) 12.05 Спів рецитель, 17.30 Соната ф-моль Брамса, вик. Доґнані, 18.25, 19.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, **Білгород** (437) 18.00 Нар. пісні, 20.00, 21.15 Концерт орхестри кор. гвардії, **Відень** (507) 11.25 Оповідання, 13.10 Розр. концерт, 15.15 Авд. для дітей, 17.40 Форт. ресітель, 18.00 Твори на обой і форт., 19.35 Сучасні пробоєвики, Саляба тенор, 21.20 Танк. музика, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт. ресітель, 20.10 Штравсові пісні, 20.30, 21.00 „Реґер-Брамс" концерт орх., **Кошиці** (259) 13.30 18.00 Для Закарпаття, **Кельн** (456) 20.10, 21.00 „Козі фан туте" оп. Моцарта, **Міляно** (369) 17.15 Вок. концерт, 19.00 Розр. музика, 20.40 „Біла жінка" ком. Зорзі та Дебенадеті, **Мінхен** (405) 16.30 Прелюдія, фуга й чаконна Пахельбеля (орг.), 19.30, 20.00, 21.00 „Мадам Ватерфляй" оп. Пучінія, **Прага** (470) 17.15 Соната Борковеца на скр. і форт., 17.35, 18.00 Нім. авд. для дітей, 21.00 Концерт орх., 22.20 Танк. музика, **Радіо Парі** (1648) 13.15, 14.00 Легка музика, 14.15 Спів. ресітель, 21.45 Камер. музика, 22.45 23.00 „Горобець" оп. Бейдтса, **Рим** (421) 17.15, 20.40 Розр. концерт, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Арлезіана" оп. Чілеі.

Пятниця, 26. лютого 1937.

Берлін (357) 14.15 Розр. музика, 20.10 Нар. пісні, хор, 20.30, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Легка музика, **Білгород** (437) 18.00 Орх. концерт, 20.00, 21.00, 22.00 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Братислава** (299) 21.10 Оперові арії, **Будапешт** (550) 12.05 Концерт орх., 17.30 Сальон. музика, 19.15 Віольончеля, 21.05 Циг. музика, 21.40, 22.00 Концерт жін. камер. орх., **Відень** (507) 12.00 Розр. концерт, 15.15 Для молоді, 15.40 Для матерей, 17.05 Для дітей, 17.30 Спів. ресітель, Г. Тені барит., 19.35, 20.00 Великий концерт безконь, 21.00 Орх. концерт, 22.30 Віденська музика, квартет, **Гамбурґ** (332) 20.10, 21.00 „Фра Дяволо" оп. Обера, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.0, 16.00 Музика, 15.15 Дитячі пісні, 18.00 Молодь грає та співає, 20.10 Розр. музика, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 16.00 Вокал. ресітель Евр. Майнердія, 19.00? Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, 22.00 Розр. концерт, **Мінхен** (405) 9.00 Музика, 10.30 Весела авд. для дітей, 12.00, 13.15 Розр. концерт, 16.50 Твори французьких композиторів, орх., солісти, 18.00 Дута орх., солісти, питра, 20.10 Каберет, **Прага** (470) 12.35 Орх. концерт, 17.10 Смичк. квартет, 21.30, 22.25 Квартет, **Радіо Парі** (1648) 13.15, 14.00 Легка музика, 14.15 Спів. ресітель, 15.00 Літер. авд., 15.30 Театр Улиц, 18.45, 19.45 Скрипка, 21.00 Спів, фортепіян, **Рим** (421) 17.15 Танк. музика, 20.40, 21.00 „Ле фоліє дель бель темпо" комедія Ч. Льодовічі.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 25. лютого 1937.

6.30 Ранішня авд., 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Муз. поранок для молоді вселюд. шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальон. орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Огляд хліборобських видань, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Орбіс говорить, 15.18 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Мельодії зі звуковиків, 15.55 Куток гумору, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Із країни чардаша, гр. пл., 16.20 Над альбомом почт. марок, діяльог, 16.35 Орх. концерт, 17.00 Джерело дитячих проступків; Злий дім, 17.15 Камер. концерт, смичк. квартет, 17.50 Про книжку А. Одерфельдівни: Молодь передмістя, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Світовий комунікат, 18.13 Спортові вістки, 18.20 Орг. ресітель, гр. пл., 18.35 „Справжнє обличча Бони", 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт солістів, Чаплїцький спів, скрипка, форт., 19.45 „Нічліг в Апенінах", оперетка М. Свєнцїнського, текст Ол. Фредра. 20.30 Минувшина та краса Пшементу, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Олен. Навроцький: Концерт, форт., скрипка, спів, орх., 21.45 Концерт орх., 23.00 Танкові мельодії з гр. пл.

Пятниця, 26. лютого 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для старших дітей: „Як Сінг утікав, що наш світ це куля?", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симф. музика, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Плекаємо кролики на шкіру, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Льв. біжучі вістки, 15.35 Львівська молодь перед мікрофоном. 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Дебісі, гр. пл., 16.15 Гутірка з хорами, 16.30 Англійські пісоньки, гр. пл., 17.00 „Салязар, диктатор Португалії, 17.15 Концерт солістів. Ядв. Геннерт спів; обой, фортепіян, 17.50 Говорена енциклопедія. 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Голод у Долині Рогачових Оленів, фейл., 18.30 Фр. Крайслер грає, гр. пл., 18.40 Вартість пересічної людини, 18.50 Огляд хліборобської преси. 19.00 Брехня, фрагм. новелі Юр. Андшеєвського, 19.20 Авд.: З піснею по краю, 19.45 Репортаж із лещет. маршу Зуліє-Вильно, 20.05 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт, орх., форт.; у перерві ок. год. 21.00 Веч. денник, Актуальна гутірка, 22.30 „Наркотик", скеч Тр. Бернарда, 22.45, 23.00 Сальон. музика, орх.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.23, 88.80, Доляри американські 5.28·00, 5.25·50 доляри канад. 5.27.50—5.25 00, Фльорени гол. 289.85—288·15, Франки фр. 24.64—24.50, Франки швайцарські 120·95—120.15, Фунти англ. 25.91—25·75, Ґульдени данц. 100.20—99 80. Корони ч. 16.30—15.90. Кор. дан. 115.64—114.80, Кор. норв. 130.23—129.25, Корони шв. 133.58—132.60, Ліри італ. 24.00 — 23.50, Марки фін. 11.45—10.40, Марки нім. 124·00—120·00, Шил. австр. 95.00—93.50. Марки нім. срібні 133.

Акції.

Банк Польський 100, Ченстоціне 28' Цукор 28·25, Вуголь 18·50, Ліпьпоп 12 85, Норблін 56·25. Стараховичі 32·50. 33·00, 33,90.

Тенденція сильніша.

Папери.

3 поз інвест. 1. ем. 64.25, серія ненот. 2 ем. 65·35, серія 85, 5 проц. поз. конв. 53·75, залізнодор. 51·00, 6 проц. поз. дол. 60.50, 4 проц. поз. прем. дол. 47·00, стабіл 435·00, купон 179.05. консол. 51'63, 59.50, 2 ост. дрібні.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 24. лютого ц. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	3 00 „
1 кг. масла експ. включно з експ. опакув. платить дефінітивно	3.00 „
молоко від 11. 1. ц. р. . .	0.16—0.17 „
копа яєць	3.80 „

Тенденція на масло та молоко вдержана, на яйця дальо знижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 24. II. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички 1. кл., добре умясенї, повногруді	1.30 зол.
Індики 1. кл., добре умясенї, повногруді	1.10 „
Курки молоді 1. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	1.20 „
Качки товщені 1. кл. щонно від 1.80 кг. вгору	1.25 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Подяка.

Дня 18. лютого ц. р. померла у Львові найдорожча добра наша Мати, Бабка, Пра і Праправабка з **Яворовичів Северина Русинова**, вдова по начальнику повітового суду, проживши в трудах 93 літ. Похорони відбулися дня 20. лютого ц. р. до родинної гробниці на Личаківськім цвинтарі.

Всечеснішому Отцю Дуткевичеві, пароховi церкви св. Петра і Павла, Всечеснішому Отцю Професорові д-рові Застирцеві і Всечеснішому Отцю Пароховi костела Св. Антонія за відправу похоронів; Сестрам Служебницям Пр. Д. М., всім своякам, приятелям і знайомим за виявлене співчуття і ласкаві проводи тлінних останків на місце вічного спочинку складають сердечну подяку: сини з дружинами, доньки, внуки, правнуки і праправнуки.

Окремо сердечна подяка для похоронного Заведення „Харіс" за дуже точно і гарно влаштовані похорони. 322

ОПОВІСТКИ.

На Рідну Школу зложили на весіллі Емілії Ліницької з Осипом Тузом у Полтві 4 зол. Щиро дякує Головна Управа Р. Ш. 320

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.